

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyenlő vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 151.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ELŐFIZETÉS
HETENKÉNT:
Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona
VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona
Egy hónapra 2 k. 40 f.
ÁRDETESÉGE:
- a munkások postai sor egyenként 20 f.
- a munkások postai sor egyenként 10 f.
- a munkások postai sor egyenként 10 f.

Arad, 1907.

PRELÓD-KÖZLÖNY
STAUDER-KÖZLÖNY

Szombat, december 21.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérollok: A Wekerle-Polónyi affér.
- A képviselőház ülése.
- Magyar munkások katasztrófája.
- Mikor a hóhért akasztják.
- Ki a Scotus viator?
- Az áruló levél.
- Házak a Napban.
- Barabás — a delegáció elnöke.
- Az új Harden-pör.
- A talácsi gyilkosság.
- Új ridikül-veszedelem.
- Órültek utja.
- Tarcsa: A martosi bíró. Irta: Feszty Árpád.

A Wekerle-Polónyi affér

Arad, december 20.

Két ur ma délelőtt fölkereste Polónyi Géza országgyűlési képviselőt és feük, Wekerle Sándor m. kir. miniszterelnök nevében lovagias elégtételt kértek a rajta elkövetett sértésért. Polónyi Géza, természetesen, kijelentette, hogy megbizottainak neveivel később fog szolgálni.

Egészen úgy esett a dolog, mint a szürke polgárok afférjeiben, amelyek gyalázó szándékkal elkövetett tyukszem-letaposással kezdődnek és vér nélkül elfecsevelt puskaporral végződnek. A párbajt, a lovagias eljárást középkori előkelőségek intézménynek nevezik, pedig ebben van az igazi demokrácia. A mikor a miniszterelnök egészen azon módon javítja meg a becsületén ejtett sérelmet, mint egy iroda-számlázó, aki véletlenül tartalékos hadnagy! Ép csak abban különbözik a dolog, hogy amikor az affér fegyveres elintézésre kerül, a miniszterelnöknek le kell, forma szerint, állásáról mondania.

Ha tehát Wekerlének Polónyival meg kellene verekednie, az országot az a kellemtelenség érné, hogy huszonnégy óráig miniszterelnök nélkül marad.

Az afférben Wekerle a kihívó fél, de a valóságban Polónyi becsületéről van szó. Erről a sajtóságos, sokat szereplő, vastagbőrű becsületről, a melyet semmi se tudott megviselni és semmi se tudott megreparálni. Ha más becsületet csak egyetlen egy olyan támadás, vád, gyanúsítás, kompromittáló adat ért volna, mint a mennyi tucitostul esett a Polónyira, az a becsület rég megszűnt volna becsület, a tulajdonosa pedig közéleti férfi lenni. És ő ezzel a valamivel — igazságügyminiszter tudott lenni. Sőt a mikor a botrányok özöne a miniszteri székből kimosta, Polónyi Géza beállott a közélet és a politikai morál ellenőrzőjének. hogy egyformán bosszantsa azokat, a kik támadnak és azokat, akik vele egy sorban ellenzéki hivatást kénytelenek betölteni.

Hát ennek a becsületnek nem sokat árthat és nem sokat használhat egy lovagias ügy. Wekerle, ha neki tetszik, lovaggá ütheti Schönberger báróné barátját, azért Polónyi az ország szemében nem lesz más.

De nemcsak a lovagias férfiura, hanem a politikusra is rávilágít ez az affér. Frivolabb látvány el se képzelhető, a mikor Polónyi Géza kritikája a kormány cselekedeteit, azokat, a melyek tervezése, elnatározása az ő közreműködésével történt s kétségtelen, hogy azokon nem találna semmi megütközésre való, ha történetesen ma is miniszter lenne. A kvótá-emelés azért rossz, mert nem ő az, aki

emelheti s a kiegyezésnek is bizonyára az a sarkalatos hibája, hogy Polónyi Géza az a miniszteri székből nem védheti. Hát ez az ellenzéki még Wekerlét is — aki pedig eddig a leggyöngédebb volt Polónyi erkölcsi fogyatkozásaival és multjával szemben — a volt kolléga ellen fordította. A miniszterelnöknek amugy sincs kedvére a váratlanul megerősödött ellenzéki akció, de az a kívánsága bizonyára nem méltánytalan, hogy aki dárdát hegyez neki, az valamennyire korrekt legyen és főképp ne olyan valaki, aki röviddel ezelőtt vele együtt főzte azokat a parlamenti étkeket, amelyeket ma undorítóknak és közveszélyeseknek tart.

Most még erősen bizonytalan, hogy meg fognak-e verekedni a nemrég még minisztertársak s ma lovagias ellenfelek. Valószínűbbnek látszik, hogy az ügy papíron fog befezést nyerni és a kimagyarázások rugalmas nyelvű, klasszikus mestere, Wekerle Sándor, most is találni fog olyan stílusvirágot, a mely modot ad Polónyi Gézának arra, hogy sértéseit visszavonhassa. Ha Polónyi tett olyan szolgálatokat Wekerlének, amelyek jutalmul, multja ellenére, miniszteri tárcát adtak neki, és amelyekre való tekintettel a végsőig megtartották a kormányban, akkor ezek a szolgálatok bizonyára most is honoráltatni fognak s Polónyi nemsokára újra mézédés mosoly kíséretében fűzheti karját a miniszterelnök vállá köré.

Jelentéktelen, üres ez az affér, akár milyen izgalmat kavart is az a körülmény, hogy a miniszterelnök az egyik szereplője. Ami nem sikerült Lengyel Zoltán-

A martosi bíró.

Irta: Feszty Árpád.

Hűséges, meghitt ember volt az édesapámnak a martosi bíró. Szép, kővér ember, egészen piros-pozsgás arccal, hatalmas fekete bajusszal. A haját még csigákba hordta, úgy omlottak le jobbról-balról a vállaira régi módin, kurucosan. Olyan igazi szép, derék ember.

Amilyen tagbaszakadt, egészséges volt a termete, olyan őszinte, egyenes volt a lelke is.

Nemcsak a falu dolgát lehetett rábízni, rábízhatta volna akárki a pénzét is olvasatlanul. Édes apám reá is bízta nem egyszer. Rendszeresen ő szedte be a kaszálók árát — akkoriban még nyilasonként, lábán adtuk el a szénát árverésen. Ugy szokott az lenni, hogy felosztották a kaszálót nyilásokra, a mikor még lábán volt a széna, úgy vették fel a megjelent gazdák külön-külön minden nyilas árát, a szerint, a mennyire az értékét becsülték. Mert ne higyük ám, hogy széna csak széna. Nagy különbség van széna meg széna közt. Olyan széna különben sem termett messze földön, mint a kinglyesi réteken.

Volt is híre három vármegyében, a míg a vizeket töltések közé nem szorították.

Most már kazaiba se kapni szénát — hej pedig milyen széna volt az!

Még a gebe is táltos lett tőle, ha abból a szénából evett.

Gyönyörűség volt nézni, hogy hullámozott kövéren, buján, mint egy smaragd színű tenger!

Akármiilyen kutya végigfutott rajta, nem látszott ki abból még a farka hegye sem, ha akármiilyen magasan hordta is a farkát.

Aztán az az illat! A től még a heptikus is meggyógyult.

Fel is verték a jobb nyilások árát úgy, hogy jobban sem kell. Mert volt közte jobbik is, gyengébb is, a szerint, hogy melyik rész merre, hogyan fektűd? A járatlan ember azt hiáné, hogy olyan egyenes az a síkság, mint az asztal — pedig vannak ám a sík földdek is hullámozásai — a hozzáértő már tudja, hogy milyen széna az, a melyik a partosabb, vagy a melyik a lankásabb részekben terem. A szerint verték fel hát az árát is. Aki mit megtartott, lekaszálta magának. Árát a martosi bíró szokta beszélni. Nem is volt abban hiba soha. De hogy is lett volna!

Azt még csak el tudta volna valahogy képzelni egyik-másik ember azon a vidéken, hogy milyen volna az, ha a nap egyszer csak kapná magát, aztán valamelyik este nem menne le. De hogy a martosi bíró kezén vesszen el csak egy forint is más ember pénzből, azt már igazán senki se tudta volna elképzelni. Viszont, azon sem csudálkozott senki, amikor egy furcsa dolog történt vele, mert az birkahistória.

U.óvégre is, egy két birka ide vagy oda,

nem olyan nagy dolog és különbséget is kell tenni a pénz között, meg a birka között. Más a birka, más a pénz.

Minden csak felfogás dolga. Mi a bűn? Mi az erény? Az attól függ, mit tartunk annak.

Mínálunk azt mondják, hogy a munka nemesít. Szeretném én azt az embert látni, ki ezt a turkomanoknak prédikálná. Ugy megtorná rabszolgának, mint annak a rendje, tudom, nem mondaná többet, hogy a munka nemesít.

Ott az az igaz derék ember, aki mennél több koravánt kirabol, aki mennél több rablott kincscsel tér haza. Ott ez a virág.

Hát a mi népünknek is más a felfogása bizonyos dolgokról, mint a városi nadrágos embernek.

Aki a szavát csak egyszer is megszegné, az nem maradhatna meg a faluban többé, aki más pénzből csak egy hatost is elemel, azt kiüldözik maguk közül, mint hitvány gazembert. Tolvajt nem türnek meg maguk között, mert lopni — csunya dolog.

De a birka — az más. Az nem lopás. Nem is lehet az, mert birkát egyáltalában nem „lop” az ember, hanem „kerít.” Mint a hogy a huszár sem lopja a szénát, hanem „szerzi.” Az is nagy különbség, honnan, kitől szerez vagy kerít az ember? Nem illik ezt tenni sze-

nak, Vázsonyinak, s kívülük annyi naiv hitű embernek, az nem sikerül Wekerle-nek sem: megtisztítani az országot a rája tapadt Polónyi Gézáról. Különösen nem, amikor a miniszterelnök nem is vállalkozott erre a szimpatikus munkára. Mindössze is egy kis időre kifakadt azon, hogy aki őket legjobban oktatta a csalafintaságra, — az most erkölcsöt prédikál ez ellen. Hát ez mindenestre megérdemel egy fricskát, — a fricska pedig, akár nálunk, a kis polgároknál, — a lovagias színjátékot.

A képviselőház ülése.

Mégis lesz szünet.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Arad, december 20.

Obstrukciót, horvátokat, házszabályokat: mindent elfelejtettek a képviselők — csak a Wekerle—Polónyi-afférről beszélnek.

A képviselőház folyosója már kora délután kezdett megnépesedni.

— Mi van Polónyival? — ezzel a kérdéssel toppant be mindenki.

Eleinte nem tudtak választ adni, de szután lassankint biztosabb hírek kezdtek keringeni. Határozottan megerősítették, hogy Wekerle Sándor provokálta Polónyi Gézát.

A miniszterelnök háromnegyedtízkor érkezett meg a Házba. Egyideig beszélgetett a folyosón lévő képviselőkkel, — de a maga afférről szót sem szólt, — azután Justh Gyulával együtt bevonult az előki szobába.

A vitát a horvátok kezdték meg. Tizenegy órákor az elnök tíz percre felfüggesztette az ülést.

Első percben senki sem tudta, mire jó ebben a szokatlan órában a szünet. De hamar kiderült. A disszidens képviselők a kvótafelemlés dolgát névszerinti szavazással akarták eldönteni. A kormány ezt tudta s éppen azért maradt itt ma délelőtt is, noha az eredeti terv szerint már reggel el kellett volna utaznia a delegáció tagjaival együtt Bécsbe. De olyan kevés most Budapesten a képviselő, hogy a nagy csomó delegátus kimozdulása mögött ott volna a veszedelem, hogy könnyen beállhat a határozatképtelenség.

Szóval, úgy volt, hogy ma délelőtt meg lesz a névszerinti szavazás s két-három napig nyugodtan mulatnak Bécsben a delegáció tagjai. Közbeszóltak azonban a horvátok: a disszidensek névszerinti való szavazást kérő íve mellé adtak be másikat, melyben a szavazásnak holnapra való halasztását kérik.

Ezzel azután keresztetkék a kormány szavazását. A vita bezárása után, mielőtt a szavazás kérdése szóba kerülhetett volna, az elnök felfüggesztette az ülést és megkezdődött a folyosón a kapacitálás. Wekerle maga is erősen dolgozott. A horvátok csoportjában ezeket mondta, természetesen németül:

— Ha ti nem vonjátok vissza a kérésteket, táviratozni fogok a királynak Bécsbe és hódolattal jelenteni fogom, hogy nem utazhatunk ma, mert a horvát urak nem engednek.

Justh Gyula is minden módon próbálta őket lebeszélni a tervükről, de ezek vállaltak.

— Nem tehetjük! — mondta gunyosan Supilo.

Itt hát nem lehetett segíteni a dolgon s Justh Gyula újból megnyitotta az ülést.

— Több zárószó nincs — mondta — következzenék a szavazás. De ezt a benyújtott ívek szerint a legközelebbi ülésre kell halasztanunk.

Az ülés további része alatt az a hír kelt, hogy a kormány a horvátok fogására azzal felel, hogy holnap nem tart ülést, viszont *vasárnap* lesz ülés és ezen folyik le a névszerinti szavazás a kvótajavaslat felett. Így a delegáció tagjai szombaton éjjel visszajöhetnek és vasárnap délután megint elutazhatnak Bécsbe, de a névszerinti szavazáson jelen lehetnek.

A Házban kellemetlen feltűnést kelt a hír, mert a legtöbb képviselő már ma el akart utazni a karácsonyi ünnepekre. Számos függetlenségi képviselő gyorsan bejelentette Hoitsy Pálnak, a párt ügyvezető alelnökének, hogy semmi áron sem marad vasárnap Budapesten.

Fél tizenkét órákor újabb elhatározásra jutott a kormány. Kossuth Ferenc megbízásából Hédekvári Lehel és Justh János ívet hordtak szét a folyosón s aláírásokat gyűjtöttek, melyek szerint a képviselőház tagjai becsület szóval kötelezik magukat, hogy eljönnek a holnapi ülésre. Ha száz aláírást összeszednek, mégis megakarják tartani az ülést.

Tizenkét órákor nyolcvan aláírást szedtek össze. De ekkor Hoitsy Pál felkereste Kossuth

Ferencet s megkérte, ne forszirozzák a holnapi ülést. A magyar delegáció tagjai megállapodtak a délelőtti folyamán abban, hogy még holnap délutánig ellintésik a dolgokat, úgy, hogy hazajöhetnek s részt vehetnek a vasárnapi ülésen.

E yelőre folytatták az aláírásgyűjtést. A teremben még mindig Surmin György beszél.

Fél egy órákor az elnök az ülést tíz percre felfüggesztette. Ezalatt megtörtént a végleges megállapodás; vasárnap mégis ülést tartanak, de ezzel előre áthatóan némi karácsonyi vakációt meg tudnak menteni.

Az ülés a következőképp folyt le:

Elnök: Justh Gyula.

Elnök: Az ülést megnyitja. A jegyzőkönyv olvasása és az írományok előterjesztése után Roic Milán a zárószó jogával élve, horvátul beszél a kvóta javaslat ellen.

Surmin György ugyancsak a zárószó jogával él, egész röviden, hasonlóképp Vinkovic Bozsó, Pribicevics Szvetozár, Lorkovics Iván és Banjanin János.

Elnök a szavazás elrendelése előtt tíz perc szünetet ad.

Szünet után

Elnök jelenti, hogy kétoldaltól kértek névszerinti szavazást. Másrészt arra nézve is kérényt adtak be, hogy a szavazást *holnapra* halasszák. Megállapítja tehát, hogy a beadványok formailag megfelelnek a követelményeknek, ennél fogva a névszerinti szavazást a legközelebbi ülés napirendjére fogja kitűzni.

Áttértek ezzel a *konzuli bíráskodás szabályozására vonatkozó törvényjavaslat* tárgyalására.

Bizony Ákos előadó ismerteti és elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Ezzel a javaslat tárgyalása el is fejeződött. Ugy általánosságban, mint részleteiben változatlanul, vita nélkül elfogadták.

Hoitsy Pál előadó ezután a *kölcsönös kereskedelmi és forgalmi viszonyoknak önszabályozására vonatkozó törvényt, a kiegyezési törvények elsőjét* ajánlotta elfogadásra.

Surmin György horvátul beszél a javaslat ellen.

Bezárdé után az elnök öt perc szünetet ad.

Szünet után

Lorkovics Iván beszél horvátul a javaslat ellen.

A horvát szónokok meghallgatása után a napirend megállapítására tértek át. Wekerle Sándor miniszterelnök javaslatba hozta, hogy a Ház legközelebbi ülését *vasárnap* tartsa, amelyre a kvóta javaslat tárgyalását tűzzék ki.

gény ember jószágából, hanem onnan, ahol van miből.

Nagy különbséget tud ám tenni a mi népünk ebben a dologban s jai lenne annak, aki véte az itendőzég ell n Mert, ha az uraság nyájából tévedt el egynéhány birka, nem származott abból senkinek se kára.

Nem bizony, mert a számadás idejére kerített a juhász a szomszéd uraságából annyit, amennyi hiányzott — s így, amikor összevették a birkákat, meg volt mind, az utolsó szálig. Amikor pedig a szomszéd uraság számolt, akkor annak a juhásza kerített vissza annyit, amennyit kellett.

Az új törvények, meg az új rend ezt is összehavariák u y, mint sok más jó szokást — pedig mi haszaunk van benne?

Manapság már a szegény ember is pénzért veszi a húst, ha egy kis pörköltre hujja meg a komáját, ez a nagy rend pedig csak az uraság kára, mert a ért most is van hiány a birkában, csak hogy most a hiány igazán meg van, a birka pedig nincs meg, azelőtt nem volt meg a hiány, hanem meg volt a birka.

Ilyenformán a szegény ember is keríthetett magának pörköltre valóit, ha lakodalmat vagy keresztelőt. az ott mégis meg volt mindig minden birka az ott esztendőn keresztül és megöltünk egymással bekessegen.

Mind ezt pedig azért kellett előre becsájtanom, nehogy valaki rosszat gondoljon a martosi bíróról.

Mert hát, szó ami szó, ilyesvalamibe keveredett bele.

Egy ilyen szénalicitáció alkalmával elmondták valahogy az édes apámnak, hogy a múlt hetekben valamelyik éjszaka eltűnt ám négy birka.

Hát hiszen egy-egy birka ha eltűnt, kitenné azt szóvá, de egy éjszaka alatt egyszerre négy birka?

Mi lesz a világból, de különösen mi lesz a nyájból, ha ez tovább is így megy?

Végre is, négy birka — négy birka. Ezt már még sem lehet szó nélkül hagyni. Ott volt az árverésen a szolgabíró is — aki annál szivesebben járt ki, mert pompás kacszó helyek vannak ott a közeli nádas-erekben.

Elkezdtek hát faggatni az embereket — ki mit tud? mit gondol?

Nem akart ott se gondolni, se tudni senki semmit — csak a juhásznak rághatta valami a begyit, talán az, hogy olyannak a kezét érezte a dologban, aki maga nem juhász ember. A juhász még ebben is tud különbséget tenni. Azér, el nem árulna a világot se senkit. — Nem is mondott mást, csak annyit mormogott ki a bajusza alól:

— Én nem tudom, kinél lehetett lakadalom abban az időben?

Többet harapófogóval sem lehetett volna belőle kivenni, de nem is kellett. Elég ez.

— Igaza van — mondja a szolgabíró — ott kell keresnünk a birkákat.

Mikor aztán a faluba értek, szóba álltak a martosiakkal — előhozakodtak a lakodalommal — Hát kisült, hogy a bíró lánya ment akkoriban férjhez.

— Azt tudom, mondta édes apám, hiszen engem is meghitt a lakodalomra — szokás szerint — de más ember lányát nem v tte el valaki mostanában?

— Senki másét, uram.

— No akkor ott vagyunk, ahol a part szakad, a bíró a leghibebb emberem, aztán nincs is szüksége rá, hogy én tölem lopjon, ott hiába keressük.

— No csak nézzünk be hozzá, mondja a szolgabíró, adjuk meg a módját.

— Benézhetünk, ugyis van vele valami beszélőni valóm.

Nagy örömmel fogadta őket a bíró. Kalácsot, bort hozott ki a tornácra, jól is esett a hosszú kocsi után. Beszéltek mindenféléről, elő se hozták a birkákat — hogy is hozták volna elő — a józsi beszélgetés közben el is felejtették már a dolgot.

Az elnök ebben az irányban tette meg napirendi indítványát. Bozoky Árpád és Molnár János az indítvány ellen beszéltek és tiltakoztak az ellen, hogy a képviselőház vasárnap ülést tartson.

Szatmári Mór az indítvány mellett beszélt, mire a Ház nagy többséggel elfogadta az elnökség indítványát és a vasárnapi ülés napirendjére a kvéta-javaslatot tűzte ki. Abban az esetben, ha a javaslatot letárgyalják, a Ház az előzetes megállapodás ellenére mégis tart *karácsonyi szünetet*, amely a jövő hét közepétől január 8-ig fog tartani.

Magyar munkások katasztrófája.

Háromszáz halott.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 20.

Amerikában, a fairmonti Coal-Company tárnájában több száz magyar munkás halálát lelta. A bányában robbanás volt és az elemi katasztrófa következtében a bánya beomlott. Négy száz bendolgozó munkást temetett el, ezek közül háromszázan véreink, magyarok voltak. A rettenetes katasztrófa összeesik a legutóbb megindult visszavándorlási mozgalommal. Az amerikai kereseti viszonyok megrosszabbodtak. Tizezren hagyják el az újvilágot és térnek vissza hazájukba. Az ott maradottak közül a bánya, a nehéz amerikai munka szedi áldozatait.

A rettenetes katasztrófáról, amely annyi halottat követelt, akár csak egy kisebb ütközet, a Clevelandban megjelenő Magyar Napilap ma érkezett, december 7-iki száma a lap élén ezeket jelenti:

Fairmont. W. Va. — A Fairmont Coal Co. 6. és 8. számú bányában, hat mértföldnyire innét, ma reggel robbanás történt. A bányában *eser ember* van alkalmazva. A robbanás nyolc mértföldnyire hallható volt.

Hogy hány ember volt a bányában, eddig még nem tudni, de minthogy a vasutvonal a társulat tulajdona és ez a forgalmat beszüntette és csak az orvosokat és a bányászok barátait szállító kocsik közlekednek, azt következtetik, hogy a *robbanás borzasztó pusztítást* végezett.

Nem is lett volna semmi baj, ha a hajdu nem okvetetlenkedett volna, de a míg ők a bíróval kocintgattak, hát nem felvált az ördög a hajdut a padlásra. Amikor ők ott szép hármacskán a legjobb izüen diskurálnak, csak hozza ám a hajdu a birkabőröket.

Ott lógtak biz azok a padlásra szépen kifeszítve. Hozta mind a négyet. Mind a négyen rajta volt a billog — azt se lehet mondani, hogy: „birkabőr — birkabőr.” Csak néztek néztek azokra a bőrökre, aztán mind a hárman elkezdtek a fejüket vakarni.

Nem tudom, hogy melyikük restelte a dolgot jobban?

— Ejnye, ejnye bíró uram, szólalt meg végre az édes apám, ki hitte volna, hogy ide kerültek azok a birkák? Mi szüksége volt magának erre? Adtam volna ugyis. — Miért nem kért, ha köllött? Tudja jól, hogy mindig megadnam, amit kért.

— Hát hiszen, tekintetes uram, szólalt meg a bíró, ami igaz, az igaz. Tudom, hogy adott volna, de hát — adott volna egyet, vagy kétöt — az meg nem lett volna elég, mert amikor a martosi bíró leánya férjhez mén, négy birka köll oda legalább is — már pedig csak nem lehetek olyan szemtelen, hogy egyszerre négyet kérjek.

Ebben igazat kellett neki adni. Adtak is és megmaradtak szépen tovább is jóbarát ságbau.

Lapunk zártakor kapjuk e mélyen le-sújtó hirt. A jelzett bányában *igen sok magyar dolgozik.*

Pittsburgból érkező kábeltáviratok a katasztrófáról a következő újabb részleteket közlik:

A Coal Company tulajdonát tevő Parc tárnában ma délelőtt robbanás volt, minnek következtében a beomló törmelék körülbelül 400 munkást eltemetett. Attól tartanak, hogy a munkások életüket veszítették. A tárna ég. — Egy későbbi, szűkszavú pittsburgi távirat ezt jelenti: A legutóbbi jelentések szerint a robbanás 400 munkást temetett el, kik közül majdnem 300 magyar. Egyebet a katasztrófáról nem lehetett megtudni.

A Coal-Company tulajdonát képező Darc-bányában az explózió után tűz támadt, amely megakadályozta a mentési munkálatokat. Az élve eltemetett bányászok között van a *bánya főnöke is.* Az áldozatok közül körülbelül 100 munkás amerikai.

A Pittsburg Coal-Company alelnökének állítása szerint a Darc-tárnában a robbanás időpontjában csak *mintegy 160 munkás volt.*

Az új Harden-pör.

Zárt tárgyalás.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 20.

Berlinből táviratozzák: Az esküdtzsek kis terme zsufolásig telve volt, amikor a Landgericht elnöke az ülést megnyitotta. A tanuk majdnem teljes számmal jelen vannak. Berger Alfréd báró Hamburgból táviratot küldött, melyben közli, hogy tizenegy órakor fog a tárgyaláson megjelenni. Körülbelül erre az időre tűzték ki Eulenburg Fülöp herceg kihallgatását is.

Első tanuként Moltke Ottót hallgatják ki. A tanu hatvanéves és nem rokona a pót-magánvádlónak, hanem csak névrokona. Tanu következőket mondja:

— Moltke Kuno gróf urat már 16 év óta ismerem. Nemcsak egy helyőrségben szolgáltam vele Boroszlóban, hanem ugyanazon csapattestnél is. Mindketten századparancsnokok voltunk a vértés testőrezrednél. Sokat megfordult nálam a később, mikor Berlinben városi parancsnok lett, én is többször voltam az ő házában vendége. Alkalmam volt társas érintkezéseit és szokásait megfigyelni és ennek alapján eskü alatt is kijelenthetem, hogy Moltke Kuno gróf nemcsak bajtársainál, de alattvalóinál is a legnagyobb kedveltségnek és tiszteletnek örvendett, mert mindenki érezte, hogy Moltke Kuno gróf kötelesség udó és tiszteletben álló katonatiszt.

Délután Eulenburg herceget és Moltke Kuno gróf elvált nejét hallgatta ki a bíróság. Ezután az ügyész zárt tárgyalást kért, mire a törvényszék határozathozatalra vonult vissza és rövid idő múlva kihirdette határozatát, amely szerint a *bizonyítási eljárás további folyamata sem a sajtó, sem a közönség számára nem nyilvános.* A tárgyalás ezután zárt ajtók mögött folyt.

Későbbi távirat jelenti: Eulenburg herceg kihallgatása teljes három órát vett igénybe. Ezután Moltke Kuno gróf elvált feleségét hallgatták ki. Az államügyész, Eulenburg herceg nevében, Harden Miksa és védője Bernstein ellen, a herceg megsértése miatt megindítja az eljárást.

Ki a Scotus Viator?

Egy volt aradi ujságíró a külpolitikában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 20.

A magyar közvéleményt egy idő óta élénken foglalkoztatják a *Spectator* című előkelő angol lapnak a magyar nemzetiségi viszonyokról közölt cikkei, amelyek hevesen támadják a magyarságnak a nemzetiségekkel szemben követett eljárását. Májig az volt az általános vélemény, hogy a cikkek szerzője, aki *Scotus Viator* álnév mögé bujt, vagy valamely nemzetiségi agitátor, aki Björnson támadásának hatása alatt, Angliában akarja folytatni a megkezdett campagne-t, vagy pedig egy a nemzetiségek által tévutra vezetett angol publicista, aki hamis adatok alapján írja meg cikkeit, miután a magyar aszszonyokról halvány fogalma sincs. Ez volt az általános vélemény, annál nagyobb volt tehát, különösen koalíciós körökben az öröm, hogy egy fiatal magyar főúr, *Eszterházy Móric* gróf szintén cikket írt a *Spectator*-ba, helyes világitásba helyezvén a magyar álláspontot. Eszterházy gróftól ezért a tényéért nagy ovációban részesítették és a sajtó is elismeréssel emlékezett meg a fiatal magyar mágnásról.

Ma azután a *Magyarország* című estilap leleplezése nyomán kitudódott, hogy a *Spectator*nak nemzetiségi viszonyainkat tárgyaló cikkei nem a nemzetiségek köréből kerültek ki, nem is Angliában íródtak, hanem Budapesten készültek. Szerzőjük: *Szebenyei József* hírlapíró, aki hosszabb ideig tartózkodott Amerikában, ahol perfektül elsajátította az angol nyelvet. Szebenyei állítólag az angol *Daily Express* budapesti levelezője. Hogy ő a cikkek szerzője, arra egy kávéházi beszélgetés kihallgatása révén jutottak rá. Szebenyei hétfőn a Newyork kávéházban angolul társalgott egy *Barré Péter* nevű emberrel, aki az angol bibliai társaság egyik alkalmazottja. Beszélgetés közben szóba kerültek a *Spectator* cikkei is. Valaki, aki a közelben ült, kihallgatta a beszélgetést, amelyből megállapította, hogy a cikkek szerzője csakis Szebenyei lehet és hogy Barrének szintén része van a dolgan. Az illető ezt tudatta a Magyarországi szerkesztőségével, amely ma hosszabb cikkben leleplezte Szebenyeit és társát.

Az ügynek van egy mulatságos momentuma is. A koalíció főorganuma ugyanis a logikai konzekvencia alapján Szebenyeit darabont kreaturának mondja. Ezzel akarja világossá tenni a Magyarországi a cikkek tendenciáját. De még az est folyamán kiderült, hogy Szebenyei soha semminemű összeköttetésben nem állott a darabontokkal, sőt a nemzeti elmentállás idején a végletekig ekszponálta magát a koalíció mellett. A kassai koalíciós lap szerkesztője volt és mint ilyen, *Hadik* államtitkár, a zempléni megyei koalíciós tábor vezére, meleg pártfogásban részesítette. Amikor a koalíció uralomra jutott, Hadik államtitkár a kormánynál is közbenjárt Szebenyei érdekében, de hogy volt-e a közbenjárásnak valami eredménye, kapott-e jutalmat Szebenyei, az nem tudható. Valószínű, hogy nem, mert már hónapok óta állás nélkül van és cikkek írásával tartja fenn magát.

Hogy mi volt a rugója Szebenyei cikkeinek, az még nem derült ki. Lehet, hogy a háta mögött mások állanak, de valószínűbb, hogy a saját iniciatívájából írta és küldte be cikkeit a Spectátorhoz.

Szebenyei mintegy négy évvel ezelőtt Aradon volt újságíró, az *Aradi Közlöny* munkatársa. Már ekkor kitűnően fordított angolból és itt kezdte Rudyard Kipling költeményeinek fordítását. Ezeket a költeményeket később kötetben is kiadta. Érdekes, hogy amikor a *Barnum és Balley* cirkusz Aradon járt, tárgyalásokat folytatott az igazgatókkal titkárrá szerződésére iránt, ez a terve azonban nem sikerült. Aradról Budapestre ment, ahol azóta több lapnak volt munkatársa.

Uj ridikül-veszedelem.

Tolvajbanda az utcán.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, december 20.

Aradváros bűnkrónikája az utóbbi időben több rendkívüli esettel szaporodott, amelyeket azonban betetőz egy szervezett tolvajbanda páratlan vakmerőséggel véghezvitt garázdálkodása.

A banda tagjai speciálisan az egyedüljárók nők ridiküljeire vadásztak.

Hogy azonban nem mindig akad zsákmány, azt mindjárt az első tolvajlás esete bizonyítja, amely tegnap délelőtt történt özvegy Kurz Péternével. Kurzné éppen hazafelé igyekezett a Deák Ferenc utcában, amikor egy elegánsan öltözött férfi lépett melléje és kérte, hogy magyarozza meg neki, merre van a Városi kávéház? Az asszony mit sem sejtve megfordult, hogy megmutassa az u'at. Ezt a pillanatot felhasználta az idegen férfi és kikapva a nő kezéből annak ridiküljét, fu'ásnak eredt és néhány pillanat alatt eltűnt. Özvegy Kurzné nem kiáltott segítségért és feljelentést sem tett a rendőrségnél. Hogy miért nem, arról a vakmerő ridikül-tolvaj is csakhamar meggyőződhetett. A ridikülben ugyanis egy női zsebkezdőn kívül egyéb semmiféle volt, a ridikül maga sem volt valami nagyértékű.

Az első kísérlet szegényes eredménye azonban nem vette el a b'or kísérletezők reményét, mert már este nyolc órakor megismétlődött a lopás. A vakmerő tolvaj ezúttal a Salacz u'cában haladó Braun Adolfné kezéből kapta ki a ridikült. Ez a kísérlet azonban már több eredménnyel járt, mert a ridikülben egy toalettkrón és egy pudertoupe-on kívül még öt korona s egynehány fillér is volt.

Még többet jövedelmezett a Simonyi-utcai kirándulás, amely kilenc óra után történt, amikor ugyanis a mozi-ból kiözönlő közönség által okozott tolongást használta fel az egyik tolvaj és sikerült is neki egy tartalmasabb ridikült szerezni. Az értékes ridikülön kívül egy női arany órát, láncot, karcsattot és husz koronát jövedelmezett ez a vállalat. A ridikültől és egyebektől megfosztott nő segítségért kiáltott, de a tolvajnak sikerült a tolongásban megugrania.

Ma megismétlődtek a tolvajlások. A mai három áldozat egyike azonban feljelentést tett a rendőrségen. A nyomozás azonnal megindult és kiderült, hogy a tolvajlásokat egy szervezett banda követte el.

A banda tagjai még nem ismeretesek, valószínű azonban, hogy a szorgos nyomozás ép úgy kideríti őket, mint a tavalyi ridikül-veszedelem hőseit.

Barabás — a delegáció elnöke.

Batthyány Tivadar lemondott.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, december 20

A mai nap politikai szenzációja, a Wekerle Polónyi afféren kívül, az a meglepetés volt, amelyben a magyar delegáció tagjait Batthyány Tivadar gróf és Hoitsy Pál részesítették. A magyar delegáció elnökéül tudvalevőleg Batthyány Tivadart szemelték ki, de a gróf ugyszólván az utolsó percben tudatta a delegáció tagjaival, hogy az elnöki tisztelet nem hajlandó elvállalni, miután, dacára annak, hogy a képviselőház többsége negyvennyolcas, a delegációban a hatvanhetesek vannak többségben. Ugyanigy nyilatkozott Hoitsy Pál is és így az elnök személyére nézve újabb tanácskozás folyt. A kérdést azonban csakhamar megoldották, még pedig Barabás Béla elnökké jelölésével. Barabás a tisztelet elfogadta és így holnap ő fogja a delegációt ő felsége elé vezetni.

Bécsből jelentik, hogy az osztrák delegáció már ma délelőtt megalakult. Az osztrák delegáció megalakulásánál jelen voltak az összes közös miniszterek és Beck báró miniszterelnök is. A delegáció elnöke, Fuchs képviselő megnyitó beszédében az uralkodó szerencsés felgyógyulásáról emlékezett meg. A delegáció elé terjesztett irományok között van a Macedóniáról szóló piros könyv.

Az elnök megnyitó beszéde után Aeronthal külügyminiszter betérjesztette az 1908. évi közös költségvetést és három hónapos provizóriumot kért.

A költségvetés kismelkedőbb részai a következők:

Az összes szükségletek 66.442.000 koronát tesznek ki. Ezzel szemben a fedezet 66.487.000 korona, vagyis egy csekély fölösleg marad.

Szükséglet: Külügyminisztérium 13.964.547, hadügyminisztérium (nadsereg 319.931.164, haditengerészet 57.285.000 összesen 377.216.164), közös pénzügyminisztérium 4.654.246, számenellenőrzés 380.646; a szükséglet főösszege 396.165.608 korona. Ezzel szemben a bevételi fedezet csak 9.242.501 és így marad a kvóta aránya szerint fedezendő tiszta szükséglet 386.923.102 korona. Ebből a közös vámbevételek fedeznek 136.922.829 koronát. Marad fedezetlen 250.000.278 korona. Ebből Magyarországot terhelő 90.000.098 korona 28 fillér. Ennyibe kerül a közönség Magyarországnak az összes vámbevételeken felül.

A külügyminisztérium a pénzügyiekén kívül jelentést mutat be a *hági békekonzferenciáról*. A hadügyminiszter 1907-re 5.360.000 korona póthitelt és a régi hitelek elszámolására halasztást kér. A hadügyminiszter válasza között találjuk azt a fontos kijelentést, hogy a magyar ipar a kvóta teljes arányában fog a szállásokban részesedni.

A magyar delegáció megalakulásáról ezeket táviratozzák:

A magyar delegáció tagjai délután három órakor utaztak külön vonaton Bécsbe. A vonat egy órai késéssel érkezett meg és így a nyolc órára kitűzött plenáris ülést csak kilenc órakor tarthattak meg. Utközben nem várt meglepetés érte a delegáció tagjait. Hoitsy Pál ugyanis felolvasta Batthyány Tivadar gróf levelét, amelyben értesítette a delegáció tagjait, hogy nem hajlandó az elnökséget elvállalni, még pedig azon ismert oknál fogva, hogy dacára a 48-as többségnek, a delegáció többsége hatvanhetes politikusekból áll. Mivel Hoitsy szintén kijelentette, hogy nem hajlandó az elnökséget elvál-

lalni, a delegáció tagjai Barabás Bélát jelölték az elnöki tisztre.

A plenáris ülés kilenc órakor vette kezdetét. Elnökké az előzetes megállapodáshoz képest Barabás Bélát választották, alelnökké pedig Zichy Tivadar grófot. Jegyzők Luby Béla, Zboray Miklós és Edelsheim Gyulay Lipót báró lettek.

Barabás Béla hálás köszönetet mondott a megtiszteltetésért és a bizalomért, amelyvel személye iránt viseltetnek. Kéri a delegáció tagjait, támogassák működésében a nemzet és hazája javára.

Ezután felolvasták a közös miniszterek átiratát, amelyben bejelentették azon képviselőket, akik jogosítva vannak felvilágosításokat adni.

Majd bejelentette Barabás Béla, hogy ő felsége holnap délelőtt 11 órakor fogadja a delegációt és hogy a bizottság délelőtti ülésén befogja mutatni azt a rövid üdözlő beszédét, amelylyel a delegáció nevében a király eljárul.

Ezután elhatározta a bizottság, hogy az eddigi ügyrend megváltoztatásával a pontonkint való tárgyalás bef'jezése után a végszerkezetben való elfogadást nyomban szavazás alá bocsátják, nehogy a delegáció horvát tagjai obstruálhassanak. Holnap délelőtt tárgyalják az indemnyit, amelynek elfogadása után a delegáció tagjai nyomban vissza utaznak Budapestre.

Az ügyrend megváltoztatására vonatkozó határozat kimondása után Burján István báró közös pénzügyminiszter előterjesztette a közös költségvetést és a zárszámadást.

A függetlenségi párt nevében Holló Lajos beszélt, aki kiemelte, hogy a delegáció működését szükségesnek tartja és hogy ez meg egyezik a függetlenségi párt elveivel.

A párt tisztában van azzal, hogy amíg ezen intézményt alkotmányos uton el nem tűrölik, addig tiszteletben kell tartania az érvényben lévő törvényeket. Nem mulaszthatja el azonban annak kifejezését, hogy a függetlenségi párt a fenálló rendszert nem tartja tökéletesnek és sokkal helyesebbnek tartja, hogy mindegyik állam külön-külön intézze el ügyeit. Tudva azonban, hogy a kormány csak az átmeneti korszak ügyeinek elintézésére vállalkozott, nem akar akadályokat gördíteni az indemnity megszavazása elé.

Barabás Béla elnök ezután azt indítványozta, hogy a négyes bizottság nyomban a plenáris ülés után üljön össze és előerjesztéseit már a holnap reggel nyolc órára összehívandó plenáris ülésnek megtegye.

Ezután megválasztották az egyes albizottságokat, amelyek nyomban tanácskozásra gyűltek egybe.

MULATSÁGOK.

(=) Polgár Sándor Aradon. Az *Aradi Kereskedők Köre* által rendezendő Szilveszter-este egy kedves és bizonyára meleg hangulatu vizionlátásnak alkalma lesz. Polgár Sándor, az aradi Nemzeti Színháznak több esztendőn át volt kiváló, nagy népszerűségű komikusa, akit Szendrey Mihály virágvasárnapról kezdve visszaszerződött az aradi színházhoz, a végleges visszatérés előtt ezen az estélyen fog az aradiak előtt vendégszerepelni. Polgár Sándor ez alkalommal több számmal működik közre, amely egész kis önálló kabaret lesz az estély műsorának keretében. Ezen számok mellett a műsoron több vonzó, magas színvonalon álló szám fog lenni, amelyek bizonyára nagy élvezetere lesznek az estély közönségének. A körvigalmi bizottsága az estély meghívott nagy-

részt szétküldötte: akik még meghívóra számot tartanak, vagy ilyet küldetni akarnak, sziveskedjenek a meghívandók jegyzékét a kör titkári irodájában, vagy Sági Henrik vigalmi bizottsági elnöknel bejelenteni.

(=) Szilveszter-est. Az *ufaradi kereskedők köre* december hó 31-én a Marini-féle sör-sarnok összes helyiségében tréfás tombolával és táncsal egybekötött kedélyes Szilveszter-estélyt rendez.

Názak a Napban.

Csillag Teréz, Jászai Mari és egy orvos.

Arad, december 20.

A kereskedői adomatár már régóta közkinccsége tette annak az amerikai boltosnak reklámötletét, aki három ezer fekete macskát gyűjtött össze hirdetés útján s azután tömegestől széteresztette őket a város utcáin. A szörnyű nyivakolásra összecsdült közönségnek azután bejelentette a kikiáltó, hogy a fekete macskák a fekete macskához címzett és a 19-ik avenün található fűszeres boltra emlékeztetik a halandót. Siessen tehát kiki és vásároljon Mr. Blacknél fűsért.

Magyarországot megfosztotta a sors attól a lehetőségétől, hogy itt három ezer fekete macskával csináljon valaki reklámot magának. Rögtön megbírságnak közönségharbitásért. Itt tehát csak az ujság-hasárok maradtak meg a reklám számára, ami viszont azt vonja maga után, hogy mihelyt az ujságok valami érdekesebb üzleti ügyről megemlékeznek, rögtön kész a kritika:

— Ahá! Megint reklám!

— Így vagyunk azzal a fiatal orvossal is, aki karácsony első és második napján, e hó 25-ikén és 26-ikán délután öt órakor tart előadást a Központiszálló nagytermében. Ez az előadás annyi érdekességgel teljes, hogy az ujságíró tartozik a közönségnek a megismertetésével. De hajh, ez reklám számba megy és így szűkre kell vonni a dicséret határait. Hiába szenzáció, hiába idegizgató Hegedüs József dr. próbálkozása: a reklámmal való gyanúsítás megbénítja a tollat.

Pedig ennek a fiatal orvosnak a kísérlete határozottan esemény. Esemény a színészet szempontjából, esemény a tárgy idegizgató voltánál fogva és esemény a népszerűsített tudomány nézőpontjából is. Mikor Hegedüs József dr. a budapesti Magyar Színházban szufolt ház előtt adta elő először elmék sötét és borzalmas tragédiáit, *Csillag Teréz* és *Jászai Mari* visszafojtott lélekzettel nézték a színpadon folyó játék megdöbbentő realitását, és — *tanultak*. Mikor előadás után Jászai Mari a színház előcsarnokában egy ujságíró ismerősével találkozott, az elragadtatás hangján mondta:

— Ettől az embertől leckét vehet minden magyar színész! De sajnos, ezt a realitást nem lehet eltannani!

Hegedüs József dr. előadja a dühöngő mániakust, akit már nem menthet meg az emberi tudomány. Előadja az örököt, akinek az a fixa ideája, hogy a testrészei üvegből vannak és ha a lábára lépne: az üveg összetörné. Előadja a buskomorságban szenvedő embert, akit feleségének és három gyermekének halála örüllté tesz s aki önmagát vádolja kedvesei meggyilkolásával. Színre kerül a pillanatnyi elmezavarban szenvedő ember is, aki öngyilkosságot követ el. De a legérdekesebb produkciója valamennyi közt a paralitikus beteg bemutatása.

Ez az ember mérnök volt, mielőtt az élhalottak közé vitték. Nagy tervekkel járt, míg egyszer meg nem született elméjében egy még nagyobb terv: ajánlatot tett a fővárosi tanácsnak, hogy megveszi egész Budapestet és ura építi a saját terv szerint. De nem állt meg ennél a tervénél sem. Lassankint át akarta építeni az egész világot végre megvette a napot s azon akart építeni házakat tűzből, lángoszlopokból. A szegény ember most is a

nap korongján akar építeni. Boldogan említi a millióit, melyek mind rendelkezésére állnak mérhetetlen tervéhez: aztán lel a zsebében — egy forintot és boldogsága túladóvá lesz: ez, ez most már igazán elegendő. Most váratlanul akadályok rémképei merülnek fel szeméi előtt. Haragja mérhetetlenné lesz, mint a dühöngő örülté. Boszut esküszik az egész emberiség ellen. El fogja zárni a gonosz emberekől a napsugarakat. Csak magának tartja mind, ő sütkérezik bennök, senki más. Most a fejéhez kap. Rettentő fájdalom rohanja meg hirtelen szegény agyvelejét s a földön fetreng nyomorultul a Napkirály, a Tüziisten. Aztán magához tér ismét és ellágyuló boldogsággal fűzi tovább a számításait a milliókról s a tervekről, melyekkel be fogja építeni tűzházakkal a Napot.

A paralitikus beteg hat nyolc, sőt tíz évig szenved, amíg lelkének halálát felváltja a testi halál. Ez a beteg csak három évig bírta ki az agylágyulás rémítő gyötrelmeit.

Ezeket a betegeket Hegedüs dr. maga figyelte meg és maga gyógyította. És eltekintve az idegizgató érdekességtől, már csak azért is érdemes ezt az előadást megnézni, mert a hangversenydobogón különös abnormitást lát az ember: elmeorvost, aki a színész érdeklődésével járt-kelt a cellák világában s a színész talentumával vitte a színpadra az élet legszerencsétlenebb alakjait.

Örültek útja.

Szűk az angyalföldi tébolyda.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, december 20

A budapesti Hungária uton, a mint fővárosi tudósítónk táviratozza, az angyalföldi tébolyda előtt óriási embertömeg verődött össze ma délelőtt. A környéken mindenki arról beszélt, hogy a tébolydában valami borzasztó szerencsétlenség történni fog, mert a Hungária-körúti bejáró előtt tizenkét mentőkocsit állt, a fiatal orvosok pedig mind bementek a tébolydába. A kíváncsi tömeg megstromolta a portást és a kaponál álló tébolydai szögasszemélyzetet, hogy a szerencsétlenségről valamit megtudjon, de a közeli rendőrlaktanyából előhívott rendőröközögek hátra szorították a kíváncsiakat és távol tartatták őket a mentőkocsiktól.

Félórai kínos várakozás után kitűnt, hogy nem történt szerencsétlenség, csak több elmebeteg akartak elszállítani a tébolydából, hol a hely kevésnek bizonyult.

Egymásután jöttek ki a szerencsétlen élhalottak. Borzalmas látvány volt. Az egyik szent dalokat énekelt és ismételt felszólításra sem akart beszállni a mentőkocsiba. Mikor azonban az egyik orvos elhitette vele, hogy a templomba mennek, szinte vad örömmel szökött fel a kocsiba és türelmetlenkedett, hogy mért nem indulnak már. Több örültet kényszerzubbonyban kellett bevinni a kocsikba. Hőrgésük és ordításuk messzire elhallatszott és a körülálló sápadt emberek ereiben megfagyasztotta a vért.

A karaván végtelennek látszott. A legborzalmasabb látvány azok az örültek nyujtották, kik ép tiszta eszűknél voltak és szomorúan, lehorgasztott fejjel jöttek ki a tébolyda vasrácsos kapuján. Az utcán egy pillanatra, mintegy ösztönszerűen, ugyszólván mindegyikük megállt és kezét imára kulcsolva az égre tekintett. Azután megtörve, borzasztó betegségük tudatában lassan, egyenkint szálltak fel a rájuk várakozó mentőkocsikba.

Volt azután egy, minden szomorúsága dacára is humoros jelenet. Az egyik örült két ápoló közt jött a kapuhoz, magasra tartott fejével, méltóságteljes léptekkel. Az utcán megállt

és szemét tetszéssel járatta körül a kint ácsorgó kíváncsi néptömegben, majd így szólt:

— Üdvözöllek, szeretett népem és kegyesen fogadom a hódolatot, mellyel előm járultok.

Több durvalelkű szemtanuja a mélyen elszomorító jelenetnek hangosan kacagott, de az örült, ki magát királynak képzel, haragosan kiáltotta:

— Hóhérok, akasszatok fel mindenkit, aki felséges királya jelenlétében nevetni mer.

Mikor erre az orvosok felszólították, hogy szálljon be a kocsiba, haragosan ellenszegült:

— Csak nem kívánják tőlem — kiáltotta magából kikelve — hogy ily sőpredékkal, ily csőcselékekkel, koronázott király létemre, egy kocsiban utazzam?

Erre az orvosok cselhez folyamodtak:

— Felség, — szólt az egyik közülök — a kocsiban ülök mind felséges urunk udvartartásához tartoznak. Ez itt ő felsége személye körüli minisztere, ez itt az adjutánsa... és így sorra bemutatta a kocsiban ülőket, mire a szegény örült, kegyes kézmozdulattal mégegyszer üdvözölvén a tömeget, beszállt a kocsiba.

Legvégén a menetnek jöttek a női agybelegyek. Ezekkel nem volt sok vesződés. Közülök csak az egyik emelte fel szoknyáját a metsző hidegben és folyton kiáltotta, hogy megsül ebben a nagy melegben.

A délután folyamán az angyalföldi tébolyda gondnoka közölte az érdeklődő pesti lapokkal, hogy a gyógyintézet kicsinek bizonyult annyi örült befogadására s ezért a betegek közül hatvanat a mai déli vonattal Mármaroszigetre, az ottani elmeorvosokhoz szállítottak. A szállításhoz ott volt a mentő egyesület igazgatója, Kovács Aladár dr., a szállítást végezték Révész és Weiss mentőorvosok és Nedeczky Gusztáv mentőegyesületi intéző.

Az áruló levél.

Lopás — és leánykereskedés.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, december 20

Budapestben a rendőrség egyszerre két bűnnek tetteseit csípte meg. Tegnap délelőtt betörők jártak *Hajdu Árpád* budapesti kereskedő gróf Zichy Jenő utca 26. számú üzletében s ezer koronát érő szövetárut elloptak. A betörés alatt történt, amíg az alkalmazottak ebédelni voltak. A betörők nagyon siethettek, mert a betörés színhelyén hagyták áruló nyomukat, amely alapján az egész bandát sikerült letartóztatni. A bűnel két megcímzett, leragasztott levél volt. Az egyik levél egy vágójhelyi zongorásnak szólt s a boríték hátsó oldalán a következő sorok állottak:

„Feladó: Szilágyi Hugó, Kisdiófa-
utca 79. Rajki kávéház.”

Szilágyi Hugóról a rendőrség tudta, hogy lánykereskedéssel foglalkozik. Felbontották hát a levelet. Ekkor kiderült, hogy a levelet nem Szilágyi, hanem egy *Glanz Ignác* nevű ember írta. Glanz a levélben méltatlankodik, hogy a zongorás gazdája, egy mulatóhely tulajdonosa becsületlenül járt el vele. Két szép leányt szállított neki, de nem kapta meg értük a pénzét. Együttal megírja, hogy *Zágrábra* és *Nagyhanizsára* is szállított árut s az üzlet kitűnően sikerült.

A rendőrség nyomban tudta, hogy a betörést Glanz és társai követték el. A detektívek elsősorban Szilágyit keresték föl, akitől megtudták, hogy Glanz a Lázár- és Hajós-utca sar-

kán levő kávémérésben található meg. Pár órával később Glanz és társa már a főkapitányságon voltak. Elfogták Glanz Ignácot, Hipp Alajos 45 éves kereskedőjét, aki tizenkét-szer volt büntetve, Singer Ármán 55 éves lakost, aki szintén rovott multu. Elfogták az orgazdát is. Ez Kugler József ügynök, aki a Thököly ut 23. szám alatt lakott. Valamennyit letartóztatták. Szilágyi és Glanz ellen leánykereskedés miatt is megindították a vizsgálatot.

Mikor a hóhért akasztják.

Hitelezők — a hitelező ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 20.

Kevesek által olvasott újság a Commercieller Anzeiger, a bécsi és budapesti hitelezők védegyesületének hivatalos lapja. Rendszerint alig is van több benne a szomorú közléseknél, hogy ki jelentett megint idült fizetési zavarokat, ki hány százalékos kvótát ajánlott és kit juttatott sorsa a hitelezők mély fájdalomára a csődbe.

Most azonban, a hitelmegvonásoktól és bukásoktól erősen nyüzsgő időkben, a hitelezők újságja is szolgáltat pikantiériát. Ennek ez a története:

Van Budapesten egy szövetnagyereskedő: Widder Ármán. Az volt a híressége, hogy a mikor valamelyik vidéki boltos fizetéseképtelen lett és egyezkedni próbált, az egyesség mindig Widder Ármán ellenállásán tört meg. A többi hitelező belement a harminc, negyven, ötven percentbe, de Widder kijelentette, hogy ő egy krajcárt se enged. A minnek az lett a következménye, hogy a többi hitelező fanyarul belement a kiegyezésbe, míg Widder az egész követelését bevasalta, vagy pedig — ez volt a sűrű eset — az adós bekerült a csődbe. E miatt nagy volt az elkeseredés ellene, úgy a hitelezők, mint a szegény fizetéseképtelenek között.

De a sors, amely néha igazságot is oszt, bosszút állt rajta. Azt tette, hogy Widder maga is fizetéseképtelen lett. Akik az ő nyakassága miatt szenvedtek, azok sorsára került ő is. Ezen fejezi ki elégtételét a hitelezők lapja, a Commercieller Anzeiger, ebben az érdekes közleményben:

E fizetésbeszűntetés meglepetést keltett a kereskedők közt szóbeszéd tárgyát képezi, mert W. vagyonos ember hírében állt, s azt is kizártnak tartják, hogy vevőinél jelentékenyebb veszteségeket szenvedett volna, mert e tekintetben oly szerencsés keze volt, hogy egyesektől még idejekorán megvonta a hitelt, illetve főkönyvelőjében oly munkatársra akadt, aki tudta, mikor kell egyik másik vevővel a hiteldösszekötötést megszakítani és ha mégis előfordult egy olyan insolvenca, ahol W. mint hitelező szerepelt, nem találkozott a fővárosban még egy olyan cég, aki a bukott adóst oly irgalmatlanul üldözte volna, mint W., aki a legfélelmetesebb volt az egyezkedések megakadályozásában. Amíg tehát legtöbb esetben az abnormális nagy veszteségek idézik elő a fizetésbeszűntetést, itt ez nem hozható fel indokul, épp oly kevéssé hitelmegvonás, mert W. áruért 400.000 koronával, bankhitelért 150.000 koronával és tárcahitelért 200.000 koronával tartozik. Régebben (1876-ban) Márkus és Widder cég alatt volt fizetéseképtelen és W. most, midőn másodízben teszi az utat Kanossába, bizonyára érezni fogja, mily nehezen esik kereskedőnek hitelezőinek elnézésére apellálni.

Ezt a hírt bizonyosan a vidéken is érdeklődéssel fogják olvasni szok, akiknek valaha

Widderrel ilyen dolguk volt. És — ilyenkor, róráték táján, a boltokban is citálják a biblét — ha fogják olvasni: „Ne ítélj, hogy te is ne ítéltesél...”

A miniszterelnök párbaja.

Wekerle megverekszik Polónyival

A véletlen lovagja.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 20.

Most már bizonyos, hogy a Wekerle Sándor miniszterelnök és Polónyi Géza között felmerült affért *lovagias uton, párbajjal intézik el.* Az elintézésnek ez a módja, mint ma kiderült, csak egy hajszalon mulott. Polónyi Géza csak a szerencsés véletlennek köszönheti, hogy ebből az ügyből kifolyólag nem nyilvánították képtelenség a lovagias elégtételadásra. Ez a szerencsés véletlen az volt, hogy annak idején, amikor Halmossal afférja támadt, Bolgár Ferencet nevezte meg segédjéül. Ha akkor véletlenül nem Bolgár Ferenc a segéd, úgy ma Polónyi Géza nemcsak a politika, hanem a lovagiasság terén is erkölcsi halott.

Ezt ezuttal szerencsésen kikerülte és így elmondható, hogy Polónyit nem a saját becsülete, hanem a véletlen ütötte lovaggá. Ebben különbözik Polónyi az igazi lovagoktól. Talán ő az egyetlen e széles országban, aki ezt az óriási különbséget nem veszi észre.

Az affér fejleményeiről a következő távirati tudósítást vesszük:

Párbaj lesz.

Újabb távirat jelenti: Polónyi Géza ma délután Kaas Ivor bárót és Hentz Károlyt nevezte meg segédjeiül. Polónyi megbízottai erről értesítették Gulner Gyulát és Bolgár Ferencet, akik kijelentették, hogy hivatalos elfoglaltságuk miatt csak holnap délelőtt tárgyalhatnak.

Most már bizonyos, hogy az affért párbaj útján intézik el. Wekerle, mint ilyen ügyeknél szokásban van, még tegnap sürgős jelentést tett az incidensről ő felségének és egyúttal beadta lemondását. A lemondás természetesen csak formális volt és a király nem is fogadta el, hanem megbizta Wekerle Sándort, hogy az affért lovagias uton intézze el.

A majdnem-diszkvallifikálás.

A lovagiasság szabályaival járatos körökben általános feltűnést keltett, hogy a miniszterelnök segédei már nem tegnap este, vagy éjjel, hanem csak ma délelőtt provokálták Polónyi Gézát. Mint értesülünk, e késedelem mögött érdekes pikantiéria rejlik. Gulner és Bolgár ugyanis tegnap este a Nemzeti Kaszinóban tárgyalták az ügyet, ahol általános volt az a nézet, hogy az affért *egyoldalú jegyzőkönyvvel kell elintézni.* Ebbe azonban Bolgár Ferenc nem akart beleegyezni, tekintettel arra, hogy a Halmos Polónyi afférban ő volt az egyik segéde Polónyinak. Nem akarta ugyanis dezavualni multkori működését. Így történt, hogy az ügyet mégis a lovagiasság mezejére terelték.

Egyes politikai körökben nem helyeslik Wekerle eljárását. Azt mondják, hogy diszes méltóságára való tekintettel higgadtan kellett volna viselkednie, tartózkodnia kellett volna a személyi sértésektől. Ez ügyből kifolyólag egyesek már azért is tulzottnak tartják Wekerle eljárását, mert a kibontakozás idején Polónyi toltta előtérbe Wekerlét.

Wekerle provokáltatta Polónyit.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma délelőtt Gulner Gyula főispán és Bolgár Ferenc államtitkár útján provokáltatta Polónyi Géza képviselőt. A miniszterelnök erre az elhatározásra tegnap, nyomban a képviselőház ülése után tartott rögtönzött értekezleten jutott. A dologról értesítést küldött a kabinetirodának s telefonon közölte Zichy Aladár gróffal, a király személye körüli miniszterrel is, aki tegnap délután hat órákor audiencián jelent meg a királynál s megszerezte a király beleegyezését az ügynek lovagias elintézéséhez. Természetesen, a miniszter bejelentette Wekerle Sándornak állásáról való lemondását is, amire a király függőben tartotta elhatározását.

Este nyolc óra után kereste fel Wekerle segédeit, akik ma délelőtt tíz órákor provokálták Polónyi Gézát. Polónyi nem nevezte meg a segédeit. Egyik megbízottjával Kaas Ivor bárót emlegetik.

Polónyi Géza délig nem jött be a Házba. Fia, Polónyi Dezső megjelent, de nem közölt semmit apja elhatározásáról. Bolgár Ferenc és Gulner Gyula több ízben megjelentek a folyosón, tanácskoztak Wekerlével és Kossuthal.

Wekerle igen jókedvű és folyton tréfál a képviselőkkel. A teremben nagyobb csoport előtt elmondta, hogy tegnap nagyon felbosszantották az ülést. Haragudott Polónyira, aki folyton az öreg Szappanos Istvánt biztatgatta, ráncigálta s idegessé tette Vázsonyi Vilmos beszéde is.

— A fővárosban mindig a kezére járok — mondta — s ezzel fizet...

De sértő megjegyzését nem Polónyira értette s ha ez most nem annyira érzékeny és ideges, nem is veszi magára.

Kaas Ivor báró, akit Polónyi ügye elintézésével bizott meg, még nem érkezett vissza vidéki birtokáról.

Becsületbírótság?

A képviselőház folyosóján háttérbe szorított minden egyéb témát Wekerle lovagias ügye. Az emberek régi párbajokról beszéltek, melyekben miniszter állott ki a vivóteremben becsületreparációra. Szimpátiával szóltak a miniszterelnökről, aki a jegyzőkönyv olvasása közben jött be a terembe. A koalíció pártjai viharosan éljenek neki. A horvátok gunyosan tapsoltak:

— Éljen a kvóta! — kiabálták.

Igen elkeseredett volt a hangulat Polónyi ellen.

— Furcsa, nagyon furcsa ügy — lár-mázott például Horváth József — Polónyinak számtalanszor szemére lobbantották, hogy *ezüskanalakat is lopott már.* Most egyszerre olyan érzékeny lett a becsületére.

Fölhangzott ez a vélemény is:

— Nem szabad megengedni, hogy ebből lovagias affér támadjon. *Döntsen becsületbírótság* arról, vajjon Polónyi párbajképes-e.

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedésében
Aradon, Weitzer János-utca.

**Tartós, nem törékeny
fényszóró
karácsonyfa díszek.**

Óriási választék és olcsó
**Képeskönyvek,
Meséskönyvek,
Ifjúsági iratok.**

Ajándéknál alkalmas díszművek:
Pallas nagy lexikon, 18 kötet.
Jókai összes munkái, 100 köt.
(3 különféle kiadásban.)
Eötvös József br. összes művei
Eötvös Károly munkái.
Klasszikus Arany biblia 2 köt.
Mikes, Törökországi levelek
(album alakú dísz kiadás.)
Petőfi összes művei, 2 kötet
(nagy album alakú díszkiadás.)
Művészeti könyvtár.
Mikszáth Kálmán munkái.
Gáspár, Utazás a föld körül.
Brehm, állatok világa

antiquarice,

nagy árengedménnyel kaphatók.

karácsonyi ajándékoknak alkalmas olcsó és szép választéku

Díszlevélpapír

Festődobozok.

Égető apparátusok

„Juvel“ „Tip.Tcp“

Karácsonyi levelező-lapok

óriásválasztékban 4 fillértől (00 drb. 2 korona) kaphatók 267

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedésében

Arad, Weitzer János-utca.

BLOCH H.

papirkereskedése,
könyvnyomdája és
fényképeszeti cikkek raktára
A R A D O N.

Karácsonyra!

Diszlevél papírok
Billet de Corresp.
Disztollszárak
Disztintatartók
Disz írómappák
Emlékkönyvek
Levelező-lap albumok
Képkeretek
Írókészletek
Ezüst tollszárak
Aranytollak tintatar-
tánnyal és még sok
más remek kivitelű
ajándéktárgy

rendkívül szép vá-
lasztékban, a legna-
gyobb tekintettel a
hazai iparra.

Remek képirók

Heliogravurjai

5 - 30 koronáig

Fényképező gépek

és fénykép cikkek nagy választéka
eredeti gyári árak mellett.

Saját légszeszerőre berendezett

≡mükönyvnyomdám≡

készülnek a divatos 2887

Isabey névjegyek

francia Block betűkkel.

Ajánlatos a **névjegyeket idejében**
megrendelni, mert újév felé, munkatorlódás
következtében legjobb akarat mellett sem
lehet a munkára kellő időt fordítani.

BLOCH H.

papirkereskedése, könyvnyomdája
és fényképeszeti cikkek raktára.

Legszebb
karácsonyi ajándék
a könyv!

KERPEL IZSÓ

könyv-, zenemű és papirkereskedése
Aradon, Andrassy-tér 20. sz.
(Fischer Eliz palota.)

Az idény összes újdonságai
és minden bárhol hirdetett
ifjúsági irat
raktáron.

Képes és meséskönyvek

óriási választéka. Ajándéknál alkalmas ki-
fogastalan állapotú díszművek és ifjúsági
iratok **antiquarice is** meglepő olcsó
árakon kaphatók. Leszállított áru művek
jegyzékével készséggel szolgálnak.

Karácsonyidíszek

igen nagy választéka, gyönyörű
újdonságok. Különlegességek:

= csillagszóró =

karácsonyi csodagyertyák
és önműködő angyali harangok.

Díszlevélpapírok
nagy raktára. Dus választék,
olcsó árak!

Festék-dobozok.

Égető apparátusok
és égetésre alkalmas

fatárgyak.

Emlékkönyvek és bármely vallásu
imákönyvek nagy választéka.

Legszebb karácsonyi és újévi le-
velező lapok. Eredeti újdonságok.
Legdivatosabb névjegyek azonnali
készítése. Kölcsonkönyvtár és ze-
nemű kölcsönző intézet. Szolid
árak pontos kiszolgálás.

Vidéki megrendelések is a legnagyobb figye-
lemmel intézettek el. 274

Városi és vidéki telefon **385. sz.**

Kiváló tisztelettel: **Kerpel Izsó,**
könyv-, zenemű és papirkereskedő

Karácsonyi

occacio

példátlan olcsó
árak!

Ruha-

kelmék

fekete és színes
mélyen leszáll-
ított áron!

Mosó-

barchetek

pompásan
mintázottak.

Női- és

gyermek

kötők

óriási válasz-
tókbankizárólag saját
mintáink25 kr.-tól
kezdve.

Selyem és

genilia

kendők.

Női

fehérnemű

alkalmi vétel, 33%
árengedménnyelés 1000 féle más
ajándéknak

alkalmas tárgyak

ROSENBLÜH H.

és Társa.

Szabadság-tér.

294

1500 drb

szörme, boá, karmantyuk

és gyermekgarnitúrák

félárban eladtnak.

REINER S. SÁNDOR

üzletében,

Szabadság-tér 15.

2984

1099—1907. I. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. földművelésügyi Minister ur az 1907. évi november hó 29-én kelt 73870/m. 1. számú rendeletével a csálai és barackai állami szőlőtelepeken eszközöndő építkezési munkálatokat, u. m. munkás-pihenő színek, borjuistálló és takarmánkamrának, takarmányraktárnak, végül présház építési munkálatainak vállalat útján való foganatosítását rendelve el, a fentemlített munkálatok kivitelének biztosítása céljából az 1908. évi január hó 10-ik napjának délelőtt 10 órájára az aradi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében (Nagykör-ut 6. sz.) tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlataikat közvetlenül vagy posta útján az ajánlati költségvetéssel együtt a kitűzött nap délelőtt 10 órájáig annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe vételét nem fognak.

Az ajánlatok borítéka: „Ajánlat az 1099—1907. I. számú hirdetésben kiírt s a csálai és barackai állami szőlőtelepeken eszközöndő építkezések munkálataira“ felirással látandók el.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, s az ajánlati költségvetés végösszege 5%-ának megfelelő bánatpénznek bármely állampénztárnál (adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb.) történt letételét igazoló pénztári nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata — esetleg a bánatpénz összegéről szóló feladó vevény csatolandó. Készpénzt vagy értékpapírokat csatolni nem szabad.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és vállalati feltételek alólirott m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Az ajánlati minta nyomtatványa ivenként 10 fillérért az ajánlati költségvetés pedig ivenként 1 koronáért ugyanott megszerezhető.

Arad, 1907. évi december hó 17-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

BRAUN EDE tüzfarakttára.

Ajánlja a n. é. közönségnek

Tüzifa első osztályu bükk hasáb

" " " cser hasáb

" " " bükk dorong

" " " tölgy dorong

valamint vagon számra is kaphatók.

Tisztelettel

BRAUN EDE.

2699

Villanycsengő

javításokat

villanyvilágítási

bevezetések szaksze-
rűen eszközöl 2843

Kalmár József

Arad, Salacz-utca 2.

MEGJELENT!

MEGJELENT!

KINCSES
KALENDÁRIOM
AZ 1908. ÉVRE
ÁRA: KÖTVE 2 KOR.

A KINCSES KALENDÁRIOM a gyakorlati élet
általános utmutatója, A TIZENKETTEDIK ÉV
TARTALMÁNAK RÖVID FOGLALATA:

Az év története. — Magyar mitológia. — Fejedelmi családok. — A magyar arisztokrácia. — Nemzetközi jog. — Egy pillanat a múltvilágra. — A kuruzsok kolostorában. — Az amerikai arisztokrácia és nemeség. — A jövő városa. — A sarkvidékek titka. — Halhatatlanság a természetben. — Villámcsapás. — Az állatok világából. — A jégverés. — Méhészet. — Billárd-játék. — A Skandináv Államok. — A vatikán és lakói. — A modern szocializmus a külföldön. — A virágos kert. — A hollandi festészet remekei. — Mit tudunk a holdról. — Mindennapi természettudomány. — A magyar nemzet aranykönyve. — Pekingről Párisig. — Az ember őstörténete. — Földrajzi és történelmi nevek tára. — Mikor olcsó és mikor drága a pénz. — A közhatalom megszülése. — Arad följáratom. — Posta-tarifa. — Újságok. — Színházak.

A KINCSES KALENDÁRIOM ÁRA: színes borítékba kötve 2 kor.; angol vászonba kötve 3 kor.; francia szatyánbőrbe kötve 4 korona 40 fillér.

A KINCSES KALENDÁRIOM kapható a Budapesti Hirlap Könyvkiadóhivatalában és valamennyi hazai könyvesboltban.

Diamant Ferenc

villanyvilágítás, telefon és csengő berendezés

Atzél Péter utca 2.,

a színház lébejárataival szemben. Ho-
lus-udvarban.

Csillárok és lámpák

gáz és villanyra.

Az aradi gazdárban lejegyzett

valódi Auerek raktára.

Drbja 60 fillér.

Üvegcsengők, őrnyök, tulipánok, vil-
lanykörtek, lámpa színek és szerelői
anyagok legjobb minőségben legolcsó-
ban kaphatók. 282

Földes Kelemen

orvosi labororium

Aradon, Beák Ferenc-utca.

Végez:

hugy, köpet, bélsár, gyon-
tartalom és hányadék, r,
koros folyadék-gyülemek,
és hugykőképződményekre-
mi szervek váladékai, ok
lepedék, ondó, anyatej éor-
szóvetani vizsgálatok alér-
sékelt díjazásért. 282

Néhány perc múlva az a hír cikkázott végig a folyosón, hogy a miniszterelnök segédei csakugyan becsületbiróság összehívását fogják proponálni.

Lindenau bárót elítélték.

Molitor Olga becsülete.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 20.

Néhány hónap előtt nagy port vert fel az a per, amelyben a karlsruhei törvényszék Hau Károly amerikai ügyvédet, anyósának, özvegy Molitornénak meggyilkolása miatt halálra ítélte. A tárgyalás folyamán Molitor Olga, ki anyjával a postára ment, mikor egy bokorból a revolverlövés az öreg asszonyt megölte, levelet kapott, melyben egy ismeretlen őt vádolja a tett elkövetésével, ha nem viszonzozza szerelmét. Az anonym levél szemet szurt Dietz dr.-nak, Hau védőjének; emlékezett az írásra és a saját ügyvédi irodájának aktái között meg is találta a névtelen vádaskodó írásának mását: így tudódott ki, hogy Lindenau „báró” a kérdéses levél küldője.

A karlsruhei tragédiába ez az új szereplő mulatságos elemet vegyített. Kiderült róla, hogy egy mainzi elszegényedett nemesi család utolsó sarja, kikopott katonatiszt, aki saját szakállára adományozta magának a báróságot. Mert a szakálla csakugyan nem közönséges: hosszú, koromfekete, szépen ápolt, bárszonyos szakállája van, de ez aztán minden vagyona. A foglalkozása pedig — házasságközvetítés, sőt olykor olykor a házasság-igérés.

A „báró” a vizsgálóbíró elé került. Eleinte csakugyan úgy látszott, hogy az ő vallomása világosságot fog deríteni a titokzatos bűnesetre, mert el tudta hitetni, hogy ő volt az a „magas, szürkülő szakálló osztrák ur”, aki a baden-badeni faszorban Molitorné és leánya mögött ment; de később bebizonyosodott, hogy Lindenau a gyilkosság napján nem is lehetett Baden-Badenben, mert akkor éppen egy házasság közvetítésével volt elfoglalva Karlsruheban. Amikor a vizsgálóbíró így rápirított, Lindenau kiesett szerepéből és leleplezte önmagát: az első tárgyaláson látta Molitor Olgát. Meglátta és megszerette. Tudta, hogy anyja halála után örökség vár rá, azért írta meg a kérdéses levelet.

A karlsruhei ügyésség zsarolás és hamis vádaskodás címén pörbe fogta a jeles házasságközvetítőt, de Molitor Olga ügyvédje sem feledkezett meg róla, mikor a végtárgyalás lezajlása után sorra bevádolta azokat a lapokat és ama röpiratok szerzőit, akik becsületlenül írtak a vörös Olgáról.

Időközben Hau ügye megjárta a felebbezést, a végén a nagyherceg a halálos ítéletet kegyelemből életfogytig tartó raboskodásra változtatta, az amerikai ügyvéd a bruchsalii fegyházba került, Molitor Olgától egymásután becsánatot kérték a bevádolt írók s ő erre visszavonta a becsületsértési kereseteket: csak a karlsruhei titokzatos „báró” nem evickélt ki a csávából. Két pör szakadt a nyakába. Az egyiket az ügyésség, a másikat Molitor Olga indította ellene. Ebben az utóbbi ügyben ma hozott ítéletet a karlsruhei törvényszék.

Mikor Lindenaut bevezették, sirva fakadt, majd megnyugodott.

Nagy feltűnést keltett Molitor Olga. Talpig gyászban jött el a tárgyalásra, arcvonásai elárulják a nagy lelki küzdelmet. Jogi képviselője mellett az emelvényen jelölt ki számára helyet az elnök.

Sokáig tartott a vádirat felolvasása, aztán az elnök ismertette az ügyet és jelezte, hogy a vád azon a két levélen alapul, amelyeket Lindenau írt Molitor Olgának.

— Ön írta a két levelet? — kérdezte az elnök a vádlótól.

Lindenau: Én.

Elnök: A vizsgálat során azt állította, hogy nem ellenséges indulat, hanem szerelme készítette e levelek írására, később már úgy tüntette fel a dolgot, hogy csak tréfát akart üzni.

Lindenau: A Hau-ügy egészen megzavart, folyton az járt a fejemben. Ugy éreztem magam, mint az örült. Beteges képzelődések győztek.

Elnök: Ez mentségnek nagyon gyöngé.

Lindenau: Ha az elnök ur így fogja föl a dolgot és nem hisz nekem, akkor semmit sem fogok ezután mondani. Itéljen el. Nem bánom. Nem vagyok rossz ember, semmiestre sem olyan rossz, mint amilyennek az elnök ur gondol.

A bíróság, miután a beidézett tanúk mind a „báró” ellen vallottak, szigorú ítélettel sajátította Lindenau Károlyt. Zsarolásért, bűnpártolásért és rágalmasáért 3 évi fegyházra és polgári jogainak 5 évi időtartamra való elvesztésére ítélte.

Az elítélt felebbezett a tulszigoru ítélet ellen, mert újra hangoztatta, hogy ő csak tréfálni akart.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szombat: Varázskeringő, operett. (A. bérelt.)

* A Varázskeringő. Strausz Oszkár dallamos, fűlbemászó muzsikájú operettje, a Varázskeringő egy csapásra meghódította az aradi publikumot. Szombaton este ismét színre kerül ez az operett, azzal a szereposztással, amelyben eddig játszották. A főbb szerepeket *Wlassák Vilma, Kállay Jolán, Zalay Margit, Faludy Leóvey és Szathmáry* játsszák.

* A Diószeghy kiállítás meghosszabbítása. Az a páratlan siker, amelyet a *Weiss és Klein* cég elsőemeleti állandó műtárlati helyiségében rendezett Diószeghy kiállítás elért, ma ismét érdekes megnyilvánulásra talált. A céghez ugyanis arra a hírre, hogy a tárlatot ma bezárják, több vidéki, előkelő urlembert levelet írt, azzal a kéréssel, hogy pár napig hosszabbítsa meg — a kiállítást, mert számos vidéki művásárló még több képet meg akar venni. A cég, tekintettel arra, hogy a kiállítás iránt még a mai utolsó napon is óriási érdeklődés mutatkozott, engedett a felszólításnak s a tárlatot e hó 24-ig meghosszabbította.

* Vasárnapi előadások. Érdekes műveket tűzött műsorra az igazgatóság a legközelebbi vasárnapra. Délután Szuppé remek zenéjű operettje, a *Bocaccio* kerül színre, amelyet a mostani szezonban állandóan telt házak előtt játszottak, este pedig Molnár Ferencnek briliáns színművét, az *Ördög* öt adják, *Szendreyvel* a címszerepben.

* Izland. Aki eddig kétségbe is vonta a mozgóképnek nevető hatását, az nagyon könnyen megváltoztathatja kicsinyítő véleményét, ha végig nézi az *Uránia* színház szombati műsorát. Eltekintve a szívet derítő mulatságos képektől, nagy számban található a tanulságos képek is, melyek amellet, hogy szórakoztatnak, nevelő, tanító hatásuk elvitázhatalan. *Izland* fenséges tájait, a *köszönjéjtés*, az *állatok életéből* vett természet utáni képek mind olyan képek, melyek sok eddig ismeretlen fogalommal ismeretnek meg bennünket. A szombati műsor szerencsés összeállítása a fiatal színház becsületére válik.

A talácsi gyilkosság.

A tragédia új részletei.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 20.

A talácsi gyilkosság ügyében, melyről többször megemlékeztünk, új adatokra került ma világosság. Két verzió keringett eddig. Az egyik szerint Zucker Emil üzleti differenciák miatt lőtt rá háromszor sógorára. A másik hír azt mondta, hogy Zucker, megtorlandó, hogy *Weissberger* rosszul bánt feleségével, aki a merénylő nővére volt, lőtte le sógorát. Ezen utóbbi állítás némiképp igaznak bizonyult, noha a gyilkosságra nem éppen ez adott okot. Téves volt többek között az az állítás is, hogy Zucker elment Weiszberger Lipót lakásába és revolvert vitt magával, hogy sógorát lelőjje.

Most, hogy Zucker Emilt a csendőrség letartóztatta, némi világosság derül a homályos és zavaros bűnygyre. A letartóztatott gyilkost ma behozták az aradi királyi ügyésség fogházába, hol *Domokos László* vizsgálóbíró már kihallgatta. Az áldozat néhány megjelent rokona a gyilkosság okairól ezeket mondták el:

Mindenekelőtt azt hangoztatták, hogy nem Zucker ment el Weiszberger lakására, hanem ellenkezőleg, Weiszberger kereste fel sógorát, mivel régóta ellenséges viszonyban élt. Weiszberger, legtöbb ismerőzének egybehangzó véleménye szerint, erőszakos, durva ember volt. Ezen durvaságától sokat szenvedett felesége, ki Zucker nővére. A szerető fivér ezért többször figyelmeztette sógorát jó szóval és erélyesen, hogy bánjon emberségesebben a szerencsétlen asszonnyal, de Weiszberger erre egyszerűen azzal felelt, hogy Zuckert kitiltotta házából és lelövésével fenyegette, ha még egyszer be meri tenni a lábát.

Ettől fogva aztán Weiszberger járt el Zuckerhez, ha valami üzleti kérdést kellett elintéznők, mert mindkettőjüknek fűszerkereskedése volt Talácson, amely körülmény, az üzleti verseny következtében, még fokozta is az ellenséges viszonyt a sógorok közt.

E hónap tizenhetedikén is, amikor a gyilkosság történt, Weiszberger ment el Zuckerhez s még otthon azt a kijelentést tette, hogy most végez a sógorával, kit már többször fenyegetett azzal, hogy lelövi.

Weiszberger dühösen rontott be Zucker üzletébe és ordítva piszkos konkurenciával vádolta. A nálánál jóval gyengébb sógor mentegedezni próbált, ami még jobban felbőszítette az indulatos kereskedőt.

— Megöllek, gazember, — kiáltotta és rávetette magát Zuckerre, hogy mint már többször, most is alaposan elverje.

Zucker azonban félrelésmerte sógora kezmozdulatát és abban a hiszemben, hogy annak kés van a kezében, az üzleti elárúsító asztal fiókjából hirtelen előrántotta revolverét és ijedében ötször egymásután rálőtt Weiszbergerre. A sebesült kitért az utcára, ahol összeesett. Zucker volt az első, aki rémülten segítségére sietett és bevittette a sebesültet a saját lakásába, egy embert pedig elszalasztott orvosért.

Azután, ahogy megirtuk volt, Weiszbergert beszállították az aradmegyei kórházba, ahol tegnap, néhány órával a rajta végzett műtét után meghalt.

Weiszberger holttestét tegnap délelőtt az aradmegyei kórházban felboncolták, azután kiszállították az aradi zsidó-temető halottas házába. Miután szombaton zsidó temetést nem

lehet tartani, a holttestet vasárnap délelőtt tíz órákor földelik el. A meggyilkolt testvérrel és szülei bejöttek Aradra, hogy a temetésen részt vegyenek.

HIREK.

Kormányelnökök, akik párbajoznak.

Arad, december 20.

A párbajjellenes ligának megint szomorú napja lesz. Párbajozni fog a törvény első öre, maga *Wekerle* Sándor miniszterelnök. Ami azt jelenti, hogy ámbár a törvény üldözi és bünteti a párbajt, párbajozni mégis szabad, ha egyszer a miniszterelnök is megteszi s nem talál jobb módot becsületének megvédésére.

Az, hogy magyar miniszterelnök párbajban, mint verekedő fél, részt vegyen, nem áll precedens nélkül. Tíz éve sincs, hogy ez megesett. *Bánffy* Dezső báró vivott meg a boldogult *Horánszky* Nándorral. Az 1898. évi őszén, az első obstrukció idején esett meg. *Bánffy* az obstrukció mellett nehezebb helyzetbe jutott az által, hogy *Szilágyi* Dezső leköszönt a képviselőházi elnökségről s a disszidensek kiléptek a szabad- elvű pártból. Az ellenzék, amelyet főképp a nemzeti párt vezetett, *Bánffy* távozását követelte. Ennek az elkeseredett küzdelemnek egyik, a képviselőházban lefolyt jelenete eredményezte a *Bánffy* - *Horánszky*-párbajt, a melyet egyébként pisztolyal vívtak meg, s amely sérülések nélkül végződött.

A kormányelnökök párbaja csak egy formában különbözik más halandók lovagias ügyeinek fegyveres elintézésétől. A miniszterelnököknek le kell mondani állásukról, de természetesen a király újra kinevezi őket. Néha a párbaj lefolyása után, néha azonban még előtte. A királynak, mint legfőbb bírónak ez a fölhatalmazása adja meg a jogot a miniszterelnököknek, hogy a „társadalmi kényszer“ reakció nehezedő hatása alatt a törvényben gázoljanak.

A palermói robbanás.

— Tíz halott, hetven sebesült. —

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, december 20.

Palermóban a Lateráni-uton egy fegyverkereskedésben ma puska- robbanás történt, minek következtében a ház összeomlott. A robbanás oly óriási dörrenéssel járt, hogy az egész város megremegett. A ház körül lévő házak ablakai bezúzódtak. A szerencsétlenség helyére tűzoltók és katonaság vonult ki. Ujabb táviratok a katasztrófáról ezeket jelentik:

Az Ajelló féle fegyverkereskedésben délután öt órákor történt a robbanás, amikor már az üzlet be volt zárva. Azon a házon kívül, amelyben ez a bolt volt, a vele szemben lévő gyári épület is beomlott és egyidejűleg tűz tört ki benne. Esti 11 óráig 10 halottat és 60 többé kevésbé súlyos sebekkel borított sebesültet húztak ki a romok alól. Attól tartanak, hogy még sok ember van a 10 nok alatt, mert a szállodában, amely a puska- műves boltja fölött volt, számos kivándorló lakott.

Éjjel fél tizenkét óráig tizenhét egyént húztak ki a romok alól, közöttük *Ajellót*, a fegyverkereskedés tulajdonosát és több asz-

szonyt. A halottak majdnem valamennyien el vannak torzítva. Megsebesültek 71-en, közöttük többen súlyosan. Azt a házat, amelyben *Ajelló* üzlete volt, valamint a szemben lévő épületet a lángok teljesen tönkretették. A tűzoltóság lokalizálta a tüzet, mely már a körülfekvő építményeket is fenyegette. Katonaság, tűzoltóság, rendőrök és a Veres Kereszt egyesület tagjai vettek részt a mentési munkálatokban. Az eddigi, még a romok alatt levők kiszabadítását célzó munkálatok egész éjjel tartottak. A sebesültek nagy részét a gyógyszerárakban és ambuláriumokban kötötték be. Az elpusztított épületekben négy vendéglő volt, amelyekben számos Amerikából jövő visszavándorló lakott, kik az ország belsejébe akartak tovább utazni. A katasztrófa mélyen megrendítette a város lakosságát. A színházak félbeszakították előadásukat.

— A temesmegyei helyettes főispán. A hivatalos lap mai száma közli a temesmegyei főispán-helyettesítésre vonatkozó kinevezést. A közleménynek furcsa az a része, a mely szerint *Kabdebó* Gergely szabadságolását betegséggel indokolja, holott köztudomású, hogy a szabadságolás *Kabdebó* Gergely távozásának előjátéka. A hivatalos lap közlése szövegszerűen való szövegében ez:

Ő császári és apostoli királyi Felsője 1907. évi december 18-án Bécsben kelt legfelső elhatározásával, a m. kir. belügyminiszter előterjesztésére, legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy *Kabdebó* Gergelynek, Temes vármegye és Temesvár szabad királyi város főispánjának, betegség indokából kért szabadsága tartamára, a Temes vármegyei és Temesvár szabad királyi városi főispáni teendőket ellátásával *Návay* Tamás, Csanád vármegye főispánja bizassék meg.

— A Reichsrath-elnök kitüntetése. Arról hoztak hírt a lapok tegnap, hogy *Weiskirchner* dr., az osztrák képviselőház elnöke megvált állásától és osztályelnöknek megy valamelyik miniszterlumba. Ezt a hírt Bécsből megcáfolják és megtoldják azzal, hogy *Weiskirchner* legközelebb magas rendjellel tüntetik ki.

— Egy orosz miniszter hirtelen halála. Pótervárról jelenti egy táviratunk: *Filloszofov* kereskedelmi miniszter, aki Carszkoje-Szelóbból még teljesen egészségesen érkezett be a városba, ma este a Mária-színház díszelőadására ment, ahol előadás közben rosszul lett és eldőlt. A páholyból az előcsarnokba vitték, az ott megjelent színházi orvos konstatálta, hogy a miniszter szívvelhűdés köve közöttében hirtelen meghalt.

— Botrány egy bécsi színháznál. Bécsből táviratozzák: Ma este a „Theater an der Wien“-ben izgatott jelenetek játszódtak le a kuliszok megeit és a színész öltözőkben. *Meiszter* Károly, a színház tenoristája ma este, mint egy örült rohant fel az igazgató irodájába, mert arról értesült, hogy a „Hoffmann meséi“-ben nem léptetik föl. Ezen szigorú eljárásra vele szemben az adott okot, hogy *Meister* ma, indokolás nélkül, a nevezett operett próbájára öt negyed órával később érkezett.

Mikor a tenorista ezt meghallotta egy kollégájától, kivel este az utcán találkozott, megfogadta, hogy rettenetes elégtételt vesz a mellőzésért. Egyenesen a színházba rohant és nem nyugdott, még rá nem talált *Wallner* igazgatóra, kire rárontott, gyalázó kifejezésekkel illette és végül véresre verte. Azután *Karczag* Vilmost, a színház igazgató helyettesét inzultálta szóval és tettel. Mikor pedig megérkezett a színházban inspekción tartó rendőrszűrtel, *Meiszter* azt is inzultálta, torkon ragadta és fojtogatni kezdte.

Meiszter azt is inzultálta, torkon ragadta és fojtogatni kezdte.

Csak nagynehezen sikerült végre az ördög művészt néhány színházi szolgálta segítségével lefogni és egy öltözőbe zárni, hol felesége várt rá, hogy talán neki majd sikerül a dühtől tájékozható embert lecsillapítani. De az asszony tévedt. Mikor a hozzá mindig gyengéd férj meglátta őt, nekiesett és ütlegelni kezdte. Felesége kétségbeesett sikoltására azonban jó idő múlva mégis csak észretérítette s a felkorbácsolt szenvedély hangos zokogásba veszett.

Meiszter sirva kért bocsánatot feleségétől, de amikor az asszony rá akarta venni arra, hogy *Wallner* és *Karczag* igazgatóktól is bocsánatot kérjen, az ördögés majd hogy újra ki nem tört rajta:

— Soha! — kiáltotta magánkül. — Azoktól bocsánatot kérni? Én? Én? Soha!

Mire nagynehezen újra lecsillapult egy kissé, a felesége arra kérte, hogy hagyja el vele a színházat.

— Igen, — szolt a művész, — elmegyek! De nem is jövök ide többé, soha!

Ezzel különben igazat mondott, mert az igazgatók rögtön felbontották vele a szerződést és a büntető bíróságnál is feljelentést fogtak tenni ellene becsületsértésért. Az okozott botrány miatt a rendőrség is vizsgálatot indított *Meiszter* ellen.

— Mádai Mátyás ünneplése. Az aradi polgári fiúiskolai tanári kar neszlorá, *Mádai* Mátyás ezen polgári év végével hosszú és érde- mekben gazdag tanítói és írói munkásság után nyugdíjba megy. Ezt az alkalmat használta fel tegnap az aradi fiúiskola ifjusága, hogy a karácsonyi szünetet megelőzve, szép ünnepély keretében bucsuzzék atyamesterétől. Az ünne- pélyen a polgári fiúiskola énekkara a követ- kező énekszámokat adta elő:

1. Isten, téged dicsérünk. Nemzeti ének, Mátyás király koronázásának emlékeztetőre. Szerző: Mádai Mátyás.

2. Éljen a magyar haza! Szerző: Mádai Mátyás

3. Ütött, kopott a hegedűm... Szerző: Dankó Pista. Gyermekkorra alkalmazta: Mádai Mátyás.

4. Ej, haj, félre te bubánat. Mádai Mátyástól.

5. Éljen soká! Mádai Mátyástól.

Valamikor maga Mádai is, a sok többi mellett, e dalok mintaszerű előadásával gyönyörködtette halgatóságát. A tegnapi ünnepélyen a dalokat az ifjusági kar *Ferch* Odön vezetése alatt, kiváló precizitással adta elő. Az ünnepély végén *Mádai* Mátyás magas szárnyalású beszédben köszönte meg a szeretnek e meleg megnyilatkozását, mire az ifjuság szünni nem akaró éljenzés és tapsal fejezte ki újra rakaszkodását és szeretetét az ünnepeit iránt.

— *Carmen Sylva* magyarellenes regénye? Bukarestből írják: A regensburgi *Wunderling* cégnél nemrégiben „*Der Heiduk*“ (A hajdu) címen regény jelent meg, melynek szerzőjül Bucura Dumbrava van megnevezve. A regény hőse *Janku* Ilanu román hajdu aki népe javáért a bojárok és a görögök ellen harcol. A regény dicsőíti Hora román lázadónak a magyarok ellen való harcát. Egyes lapok most már azzal állanak elő, hogy a regény szerzője nem más, mint *Erzsébet román királyné*. Ezt a feltevést azzal támogatják, hogy ugyanabban a kiadásban *Carmen Sylva* több műve jelent már meg, így a *Geflüsterte Worte*, az *Unter der Blume*, az *In der Lunka*, a *Rheintochters Donaufahrt*; azonkívül a hajdu szerzőjének neve románul jóformán azonos értelmű a *Carmen Sylva* jelentésével.

— Házasság. *Dák* Sándor dr. ügyvéd, tartalékos hadnagy holnap délután fél 12 órákor tartja esküvőjét az aradi református templomban a bájos

— Esküszöm, hogy sohasem csalom meg s amint kissé jobbra fordul a sorsom, megtartjuk az esküvőt is.

A legénynek a sorsa azonban sehogysem akart jobbra fordulni, Hetek óta áll s nélkül volt és a leány megosztotta vele minden keresetét. Egész éjszaka árulta a virágokat és inkább maga koplalt, csak vélegénye ne lásjon szűkséget. Ekkor már közös háztartásban is éltek.

A legény egyszerre különösen kezdett viselkedni. Durva volt és meg is verte a leányt, majd kereken kijelentette neki, hogy elhagyja. — Mivel érdemeltem ezt meg tőled? — sirt a leány.

— Meguntalak, ez az egész.

Severa Marit a tudat, hogy szerelmese elhagyta, teljesen kétségbeesítette. Elhatározta, hogy megöli őt is, magát is. Revolvert vásárolt s amikor október 1-én Farkas tényleg utrakészen elbucszott tőle, rálőtt. A golyó azonban nem talált. A szerencsétlen leányt a legény lefegyverezte s az előhívott rendőr tartóztatta. Ma is fogva van. Szándékos emberölés büntetvének kísérlete címén ma tárgyalta ügyét az esküdtbíróság.

— Bűnösnek érzi magát? — kérdezte az elnök.

— Nem. Farkas nekem házasságot ígért és én kitartottam. Megcsalt, azért akartam elpusztítani.

— Hogy tartotta ki?

— Én egész éjjel fáradtam és jártam kávéházból-kávéházba virágot árulni. Amit kerestem, mindent elcsalt tőlem.

— Neki nem volt keresete?

— Nem. Az utolsó héten már durva volt, lökdösött, taszigált, meg is vert és mert nem tudtam neki 5 forintot adni, kijelentette, hogy elhagy. Nem adtam neki, hát kilopta a fiókom-ból. Amikor szemrehányást tettem neki, ezt felelte:

— Már én ilyen vagyok. Nekem ennem, meg innom kell, tehát elvettem a pénzedet.

Azután tényleg be akarta váltani a fenygetését és elakart hagyni. Egy napszámotnak adtam 5 forintot, vegyen nekem egy revolvért. Ezzel a fegyverrel lőttem rá.

A védő, Szász János dr. a fegyverszakértőkkel bizonyítani akarja, hogy a fegyverölésre nem volt alkalmas. Ítéletet ma nem hoztak.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, december 20.

A sok eső, ugylátszik, már ártalmára van a vetésnek, erre enged következtetni azon körülmény, hogy a gabonatözsden újlag a szilárd irányzat jut kifejezésre.

A mai hetiplac a kedvezőtlen idő folytán kevésbé élénk volt.

Elkelt a mai piacra:
1000 mm. buza 12.20
600 mm. tengeri 6.36
Néviéges jegyzés:

Rozs 10.80—
Zab 7.60—
Árpa 7.30—
Az árak koronában 50 kilogrammonként értendők

Budapest áru-és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 20.

Amerika változatlan, 5—10 fillérrel olcsóbb áron.
Az árak 50 kilónként számlálva

	Déli váriat	5 órai váriat
Buza áprillisa . . .	13.16—13.17	13.26—13.27
Zab áprillisa . . .	8.46—8.47	8.49—8.50
Rozs áprillisa . . .	12.10—12.11	12.18—12.19
Tengeri májusra . . .	7.31—7.32	7.35—7.36

Zárul 5 órakor.

Oestrák hitelrészvény	632.—
Magyar hitelrészvény	753.75
Közuti vasut részvény	673.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— December 20. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 120—122 fillérig; fiatal közép páronként 250—320 kilogrammig terjedő súlyban 123—125 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 126—128 fillérig.
Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.
Sertéslétszám: December hó 17. napján volt készlet 25.312 darab, december 18. napján felhajtott 100 darab, december 18. napján elszállított 151 darab, december 19. napjára maradt készletben 25.255 darab.
A hizotsertésüzlet irányzata: Csendes.

IDEGENEK ARADON.

— December 20. —

Központi-szálloda. Milinkovics Mita kir. tanácsos Bukarest — Remete Zoltán birtokos Bodrog-Keresztur. — Vancsó Gyula dr. országgyűlési képviselő Radna. — Jakabfy Jenő birtokos és neje Pusztacség. — Szigeti Sándor dr. ügyvéd és neje Szeged. — Szombathy György dr. birtokos Beteur. — Nagy Izso főmérnök Budapest. — Kernács Lajos malomtulajdonos B.-Topolya. — Flaschner Ignác nagykereskedő Szeged. — Vincze Elvira magánzó Kevermes. — Naszay Rezső gyárhivatalnok Nagylak. — Szunter Miklós honvéd főhadnagy Lugos. — Eurlitner Alajos főerdész Kisjenő. — Tabis Mihály gyógyszerész Csorvás. — Székér Pál uradalmi intéző Sarkad. — Kondorosy Béla hivatalnok Szászváros. — Labovitz Nándor utazó Bécs. — Schléssinger Jakab utazó Bécs. — Radó Odön utazó Budapest. — Steiner Ignác utazó Budapest. — Kovács Aladár utazó Budapest. — Tombó Ferenc utazó Budapest. — Pollák Sándor utazó Budapest. — Brüller Jenő utazó Budapest. — Altstädter Antal utazó Budapest. — Feisz Mihály utazó Zombolya. — Braun Jakab utazó Budapest. — Török Béla utazó Budapest. — Berger Soma utazó Budapest. — Jernek Ottokár utazó Budapest. — Adler Ignác utazó Budapest. — Böhm Sándor utazó Budapest. — Wieder Ignác utazó Budapest. — Horváth Sándor utazó Budapest. — Preger Bertalan utazó Budapest.

— Róth Jenő utazó Budapest. — Grünvald Miksa utazó Budapest. — Hecht Ignác utazó Budapest.

Vass-szálloda. Graf Imre fakeskedő Eszék. — Hoffman Imre utazó Budapest. — Deutsch Mór utazó Budapest. — Lóvi Herman utazó Budapest. — Sánta János iparos Bodrog. — Weisz M. kereskedő Váralja. — Dregel Taszilo birtokos O Kubin. — Woráth M. titkár Temesvár. — Grünblat Mór utazó Belgrad. — Braun Mór utazó Budapest.

Nemzeti Színház.

Szombat, 1907. évi december hó 21-én:

A) bérlet.

A) bérlet.

Varázskeringő.

Operette 3 felvonásban. Írták: Dörrmann és Jacobsohn. Fordította: Mérei Adolf. Zenejét szerlette: Strauss Oszkár.

SZEMÉLYEK:

XIII. Joachim Szathmári A. Niki, hadnagy Faludi K.
Heléna, leánya W assák V. Friderika Zalai Margit.
Lotár, öcsöce Leövei Leo. Steingruber Kállai Jolán.

Kezdete este 7 óra fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Ma szombaton, 1907. december hó 21-én

Műsor:

1. Az állatok életéből.
2. A dajkák sztrájkja.
3. A köszén.
4. Éjjeli meglepetés.
5. Proletár sors.
6. Izland.
7. Női birkózók.
8. Sárkányvár.
9. Beteljesült jóslat.
10. Javító intézet.

Előadás kezdete 5, 6 és fél, 8 és fél órakor.

Cukrászda.

Előadás alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik.

NYILTTER.*

Beküldetett.

Ma délután 4 órakor lesz a tárgyalása Czukor László Fejsze-utca 24. sz. a. telkén annak, hogy ott egy falerakóhely engedélyeztessék-e vagy sem. Tekintve, hogy a városban, házak közt ily telep engedélyezését köztekintetek gátolják, s amennyiben, ha esetleg ott oly tűz támadna, mint annak idején éppen Czukor Lászlónak a Marosparton volt nyílt telepén támadt, akkor az egész városrész menthetetlenül elpusztul, mi a telep engedély megadása ellen már most is tiltakozunk.
Arad, 1907. december 21.

3006

Több környékbéli.

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Van szerencsénk a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy a mai naptól kezdve a konopi állomáson

I. osztályú bükk hasáb
I. „ „ tölgy dorong
I. „ „ bükk dorong
és tölgy hasáb fát

vaggon számra, valamint nagyobb mennyiségben a legjutányosabb áron szállítjuk.

2700

Kádár, Braun és Böhm.

Megrendelések és bővebb felvilágosítással szolgál:

Kádár József Arad, Kossuth-utca 68. szám alatt.

Az 1902. évi versenyi ipar és gazdasági kiállításán és az 1901. évi makói ipar és gazdasági kiállításán a nagy díszoklevéllel kitüntetve.

WEGENSTEIN C. L. és FIA

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

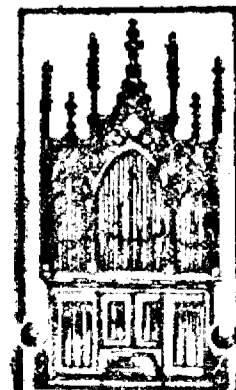
ORGONA-ÉPÍTŐ MŰINTÉZET (villamos üzemre berend.)

TEMESVÁROTT.

Szállít kitünő, legújabb rendszer szerint készített

pneumatikus
orgonákat

bármily nagyságban a legolcsóbb áron mellett.

Javítások, átalakítások és hangolások átvetetnek, olcsón és kitünő szakértelemmel eszközöltenek.

Bővebb felvilágosítással és költségvetéssel szívesen szolgálunk.

Az 1896. évi kiállításán a nagy millenniumi éremmel kitüntetve.

Tájékoztató

Arad legnagyobb

Karácsonyi tárlatáról!

Fischer Nagy Áruházában Szabadság-tér 12.
a vaskapu-épületben. ●

Kétségteljes tény, hogy Fischer Simon Nagy Áruházának karácsonyi tárlata az országban az első helyen áll. Nincs egy sem, mely csak távolról is megközelítené! Nagyság, fény, pompa és választék dolgában még a fővárosi tárlatok sem tesznek tul.

Fischer karácsonyi tárlatán a legexklusívabb körök is megtalálják magas igényeik kielégítését. Remek játékszerek vannak ott főlhalmozva, melyeket a müipar produkált és egy-egy ilyen darab nagy értéket képvisel. S bár így a nagyigényü közönségről gondoskodva lett, mégis nem lesz érdektelen ezzel szemben megtudni azt is, hogy mit tartalmaz, mit nyújt már a népszerű egy koronás osztály Fischer Simon Nagy Áruházában. Sok bevezetés helyett álljon itt a következő rövid kivonat:

Egy koronás cikkek:

Csengetyü-kocsi
Bohócós állat
Bárányma valódi gyapjuval
Tüzoltó-kocsi
Csomagoló-kocsi
Nagy nyul
Sörös kocsi
Homokos kocsi
Fenyezett ió
Páros lovak
Fürdőkád babával
Nagy csacsi
Mozdony
Ugró kutyácska
Villanyos vasut
Festék doboz
Képes kockajáték
Vonat
Nagy faépitő-szekrény
Laterna-magica
Ólomkatonák
Nagy köépitő-szekrény
Tekejáték
Katonai felszerelés
Gyermek-hegedü
Huzó-harmonika
Gyermek-eitera
Legnagyobb fém-trombita

Gyermek-dob
Nickel trombita
Gyermek zongora
Szajmuzsika nickelből
Celuloid-kürt dombormüvel
Karikalövé pistoly
Baba ágy
Gyermek-puska
Gyermek kard
Huszár csakó
Óthangu trombita
Óltözött babák
Gummi babák
Bádog játék csoport
Valódi francia bébe
Beszélő baba
Mosdó készlet
Teljes konyha-berendezés
Tabló leánykának
Fröbel kézimunka-játék
Porcellán szerviz
Baba konyha
Baba-butorok
Diszes tüzhely
Hinta tiicska
Nagy számoló gép
Harang és kalapács
Sakkfigurák

Sakkjáték
Lottójáték
Lóverseny játék
Dominójáték
Önmüködő gőzös
Képes könyv
Seprő készlet
Uzsonna-szelence
Lombfűrész-készlet
Zenélő-doboz
Finom gyermek csörgő
Öntöző kanna
Gőzhajó
Automobil
Nagy ágyuk
Kerékpáros
Bőrostorok
Kávédaráló
Játék kut
Bárfai alakok
Mérleg
Baba diván
Vizben uszó állatok
Mángorló gép
Fa kredenc
Ekszertartó csiszolt üvegből
Levelező-lap album
Diszes tükrök

Elegáns tenta-tartók
Bársony-émlékkönyv
Csont tolltartó
Kézimunkakosár
Faldiszek
Tütartó gyümölcs formában
Fa és fémkeretek
Bőr kézi táska
Lefinomabb bőr-erszények
Levelepapír dobozban
Email-tálcák
Email gyufatartó szivarvá-
góval
Nickel gyertyatartó gyufatar-
tóval
Majolika gyertyatartó
bronceal
Szines és fehér kancsó
Majolika tálca
Üveg- és nikkel cukortartó
Porcukortartó nickel fogóval
Diszes vajtartó
Legyező
s ezer meg ezer itt külön
fól nem sorolható tárgyak.

